

Начало > Предприемане на съдебни действия > Правни системи на ЕС и държавите членки > Национални специализирани съдилища Национални специализирани съдилища

В няколко държави-членки има специализирани съдилища, които се занимават със специфични въпроси. Често такива съдилища разглеждат спорове, касаещи административноправни въпроси, или в някои случаи — спорове между частни лица или предприятия.

Няколко държави-членки разполагат със специализирани съдилища за административни въпроси, т.е. спорове между публични органи и частни лица или дружества относно решения, издадени от публична администрация, например спор относно лиценз за строителство, разрешение за извършване на търговска дейност или бележка за данъчна оценка.

По отношение на спорове между частни лица и/или предприятия („гражданскоправни въпроси“) в някои държави-членки има специализирани съдилища относно трудовоправни въпроси.

Моля, изберете знаме, за да получите подробна информация за съответната страна.

Последна актуализация: 18/01/2019

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Специализирани съдилища - Белгия

В този раздел ще намерите кратък преглед на специализираните съдилища в Белгия.

Специализирани съдилища

По отношение на специализираните съдилища по дадена материя (трудова право, търговско право), можете да намерите информация в раздел „Обикновени съдилища“.

Конституционен съд

 Конституционният съд проверява съответствието на законите, декретите и наредбите с Конституцията. Той също така следи за правилното разпределение на компетенциите между федералните институции и федералната държава.

Това е съдебна инстанция, съставена от 12 съдии, които следят за спазването на Конституцията от белгийските законодателни органи. Този съд може да отменя и преустановява действието на закони, декрети и наредби. Конституционният съд е създаден като специализирана съдебна инстанция. Поради особената си задача, той е независим както от законодателната власт, така и от изпълнителната и съдебната власт.

Конституционният съд е приемник на „Арбитражния съд“, създаден през 1980 г. по време на постепенното преобразуване на Белгия във федерална държава. Първото наименование му е дадено от учредителите заради първоначалната му арбитражна функция между отделните законодателни органи — този на федералната държава и тези на общностите и регионите. Тогава задачата му е била ограничена до проверката на съответствието на законите, декретите и наредбите с правилата за разпределение на видовете компетентност, вписани в Конституцията и в законите за институционалните реформи.

Наименованието „Конституционен съд“, което носи от 7 май 2007 г., съответства в по-голяма степен на неговата компетентност, която беше разширена, така че да обхваща и контрола върху законите, декретите и наредбите с оглед спазването на разпоредбите на дял II от Конституцията (членове 8—32 относно правата и свободите на белгийците), както и на членове 170 и 172 (принципи на законност и равенство в данъчната област) и член 191 (защита на чужденците).

Шестима съдии са от френкоезичната група и шестима — от нидерландскоезичната група. Един от съдиите трябва да владее достатъчно добре немски език. Във всяка езикова група трима съдии имат най-малко петгодишен опит като парламентарни членове и трима съдии са работили в правната област (професор по право в белгийски университет, магистрат в Касационния съд или в Държавния съвет, докладчик (*référéndaire*) в Конституционния съд).

Източник: уебсайт на Конституционния съд.

Административни съдилища

Държавен съвет

В качеството си едновременно на консултативна и правораздавателна институция, в която се преплитат законодателната, изпълнителната и съдебната власт, Държавният съвет дължи преди всичко съществуването си на желанието на законодателния орган да предостави на всички физически и юридически лица ефективно правно средство за обжалване на неправомерни административни актове, които са в състояние да им навредят.

Преустановяването на действието и отмяната на административни актове (индивидуални актове и постановления), които противоречат на действащите законови разпоредби, съставляват основната компетентност на Държавния съвет.

Защитата срещу евентуален административен произвол съвсем не е единствената задача на Държавния съвет. Той също така има функция на консултативен орган в областта на законите и подзаконовите нормативни актове.

Държавният съвет също така има функция на касационен съдия, който разглежда жалби срещу решенията на административните съдилища от по-ниска инстанция.

Държавният съвет се произнася с решения (*arrêts*) и постановления (*ordonnances*) по внесените искове.

Държавният съвет се състои от 44 члена, назначени с пожизнен мандат, а именно от един главен председател, един председател, 14 председатели на отделения и 28 държавни съветници.

Членовете му заседават в общото събрание на Държавния съвет и в едно от отделенията на административната или законодателната колегия.

Източник: Интернет сайт на Държавния съвет на Белгия.

Бази данни с правна информация в тази област

Интернет сайт на Държавния съвет.

Интернет сайт на Конституционния съд.

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът е безплатен.

Връзки по темата

Последна актуализация: 03/08/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - България

Този раздел предоставя информация за специализираните съдилища в българската съдебна система.

Специализирани съдилища

В Република България няма специализирани трудови, морски, търговски или други видове съдилища.

Административни съдилища

В Република България през 2006 г. с приемането на новия Административно-процесуален кодекс е създадена система от административни съдилища. Административното правораздаване включва 28 административни съдилища на окръжно ниво и Върховен административен съд.

Административни съдилища

На административните съдилища са подведомствени всички дела по искания за:

издаване, изменение, отмяна или обявяване на нищожност на административни актове;

обявяване на нищожност или унищожаване на споразумения по Административно-процесуалния кодекс;

защита срещу неоснователни действия и бездействия на администрацията;

защита срещу незаконно принудително изпълнение;

обезщетения за вреди от незаконосъобразни актове, действия и бездействия на административни органи и длъжностни лица;

обезщетения за вреди от принудително изпълнение;

обявяване на нищожност, обезсилване или отмяна на решения, постановени от административните съдилища;

установяване неистинността на административни актове по Административно-процесуалния кодекс.

Всеки може да предяви иск, за да установи съществуването или несъществуването на едно административно право или правоотношение, когато има интерес от това и не разполага с друг ред за защита.

Делата по оспорване на индивидуални административни актове се разглеждат от административния съд по седалището на териториалната структура на администрацията на органа, издал оспорения акт, в чийто район се намира постоянният или настоящият адрес или седалището на жалбоподателя. Тези дела се разглеждат от административния съд, в района на който е седалището на органа, издал оспорения индивидуален административен акт, когато:

актът има няколко адресати с постоянен или настоящ адрес в райони, различни от района на териториалната структура на администрацията на органа, издал акта;

администрацията на органа, издал оспорения акт, няма териториална структура.

Делата по оспорване на общи административни актове се разглеждат от административния съд, в района на който е седалището на органа, издал оспорения акт.

Делата се разглеждат от Административния съд - град София, когато седалището на органа, издал оспорения административен акт, е в чужбина.

Исковете за обезщетения се предявяват пред съда по адреса или седалището на жалбоподателя и когато са съединени с оспорване по ал. 1 - 4.

Когато компетентният съд не може да разгледа делото, Върховният административен съд постановява изпращането му в равен по степен административен съд.

Не подлежат на съдебно обжалване административните актове, с които непосредствено се осъществяват външната политика, отбраната и сигурността на страната, освен ако в закон е предвидено друго.

Върховен административен съд

На Върховния административен съд са подсъдни:

оспорванията срещу подзаконовите нормативни актове, освен тези на общинските съвети;

оспорванията срещу актовете на Министерския съвет, министър-председателя, заместник министър-председателите и министрите;

оспорванията срещу решения на Висшия съдебен съвет;

оспорванията срещу актове на органите на Българската народна банка;

касационни жалби и протести срещу първоинстанционни съдебни решения;

частни жалби срещу определения и разпореждания;

молби за отменяне на влезли в сила съдебни актове по административни дела;

оспорванията срещу други актове, посочени в закон.

Във Върховния административен съд има колегии, които се ръководят от председателя или негов заместник, който може да председателства съдебни състави от съответната колегия. В колегиите има отделения.

Други специализирани съдилища

Военни съдилища

Историята на военните съдилища започва на 1 юли 1879 год. През 1956 г. военните съдилища се реструктурират по армии в градовете София, Пловдив, Сливен, Варна и Плевен, където съществуват и до днес.

Военен съд

Военен съд

Военният съд разглежда като първа инстанция наказателни дела за престъпления, извършени от военнотружещи, генерали, офицери и лица от сержантския и редовия състав от други министерства и ведомства и граждански лица на служба в Министерството на отбраната, в Българската армия и в структурите на подчинение на министъра на отбраната, в Националната служба за охрана, в Националната разузнавателна служба, при или по повод изпълнение на службата им. За тези дела второинстанционен съд е Военно-апелативният съд. Компетентността на военните съдилища е определена с Наказателно-процесуалния кодекс. Те са със статут на окръжни съдилища. **Военно-апелативният съд** е един и разглежда делата, образувани по жалби и протести срещу актове на военните съдилища от цялата страна.

Специализиран наказателен съд

Специализираният наказателен съд е създаден със Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, обн. в ДВ, бр. 1/2011г. Той е единствен на територията на Република България и е приравнен на окръжен съд, със седалището в гр. София. Компетентността на

специализирания наказателен съд се определя със закон. В чл. 411а от Наказателно-процесуалния кодекс са изчерпателно изброени дела за престъпления, които са подсъдни на Специализирания наказателен съд - основно извършени от организирани престъпни групи или по поръчение на такива.

Специализираният наказателен съд се състои от съдии и се ръководи от председател.

Апелативният специализиран наказателен съд разглежда делата, образувани по жалби и протести срещу актове на специализирания наказателен съд. Седалището му е в София.

Апелативният специализиран наказателен съд се състои от съдии и се ръководи от председател. Касационният съдебен контрол върху актовете на Апелативния специализиран наказателен съд се осъществява от Върховния касационен съд, който е висшата съдебна инстанция по наказателни дела.

Арбитражен съд при Българска Търговско-промишлена палата (АС при БТПП)

АС при БТПП разрешава граждански спорове, както и спорове за попълване празнини в договори или приспособяването им към нововъзникнали обстоятелства, независимо от това, дали седалището или местожителството на едната или и на двете страни е в Република България.

АС при БТПП затвърди позицията си на най-важната арбитражна институция в България, ползваща се с доверие благодарение на високо професионалната си дейност в областта на разрешаването на правни спорове. АС при БТПП решава между 250 и 300 спора годишно – както международни, така и вътрешни. 82% от вътрешните дела се разглеждат в 9-месечен срок, а 66% от международните дела се разглеждат в срок до 12 месеца.

Същевременно [Арбитражният съд](#) е активно ангажиран в усъвършенстване на законодателството в областта на арбитража. Неарбитражни спорове остават само споровете относно вещни права върху недвижими имоти, за издръжка или за права, произтичащи от индивидуално трудово правоотношение, както и неимуществените и семейноправни спорове.

Правна база данни

Интернет страници на съдилищата

Всеки един съд в България разполага с интернет страница, на която може да бъде намерена информация за структурата и дейността на съда, както и информация за текущи или вече приключили дела и друга полезна информация, достъпна за всички.

На интернет страницата на [Висшия съдебен съвет](#) може да бъде намерен подробен списък със съдилищата в България, както и техните адреси и интернет страници (достъпни само на български език).

Актовете на съдилищата се публикуват незабавно след постановяването им на интернет страницата на съответния съд при спазване изискванията на Закона за защита на личните данни и Закона за защита на класифицираната информация.

Актовете по дела, които засягат гражданския или здравния статус на лицата, се публикуват без мотивите им.

Повече полезна информация може да бъде намерена на следните интернет страници:

[Върховен административен съд](#)

[Военен съд](#)

[Арбитражен съд при Българска Търговско-промишлена палата \(АС при БТПП\)](#)

[Международен арбитражен съд](#)

Последна актуализация: 15/04/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Чешка република

Специализирани съдилища

Като цяло в Чешката република няма специализирани съдилища, въпреки че съществуват специализирани отделения в системата на обикновените съдилища (за трудовоправни въпроси).

Други специализирани съдилища

Конституционен съд (Ústavní soud)

Конституционният съд е съдебният орган, който отговаря за защитата на конституционността.

Конституционният съд разглежда делата на пленарни заседания в пълен съдебен състав (пленум) или в тричленен съдийски състав (като разполага с четири тричленни състава).

Единствено пленумът има право да се произнася по въпроси от основно национално или правно значение. Такива въпроси например са отмяната на закон, разглеждане на повдигнати срещу президента на Републиката обвинения в държавна измяна или обявяването му в неспособност да изпълнява функциите си, или законосъобразността на решение за разпускане на политическа партия.

Пленумът се състои от всички съдии, като най-малко десет от тях трябва да присъстват при вземането на решение. Решения по следните въпроси изискват мнозинство от девет съдии: отмяна на закон, разглеждане на повдигнати срещу президента на Републиката обвинения в държавна измяна или обявяването му в неспособност да изпълнява функциите си, или приемане на тълкувателно решение, което се отклонява от предишно решение на съда.

Всички останали дела се разглеждат в тричленен съдийски състав. Такива са например конституционните жалби на физически лица или общини, спорове във връзка с избора или избираемостта на депутатите и спорове за компетентност между централните държавни органи и органите на местно самоуправление.

Конституционният съд се състои от 15 съдии, които се назначават от президента на Републиката със съгласието на Сената за мандат от десет години. Няма ограничения за преназначаването им.

Съдът се ръководи от председател и двама заместник-председатели. Всеки съдия разполага със собствени правни асистенти и секретариат.

Повече информация може да намерите на [уебсайта на Конституционния съд](#).

Последна актуализация: 16/07/2014

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Дания

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на специализираните съдилища в Дания.

Специализирани съдилища

Морски и търговски съд (Sø- og Handelsretten)

От своето създаване през 1862 г., [Морският и търговски съд](#) разглежда дела, свързани с морскоправни и търговскоправни въпроси из цялата държава.

Компетентността на Морския и търговски съд е била разширявана постепенно; днес съдът гледа дела, свързани с датския **Закон за търговските марки**, **Закон за дизайна**, **Закон за търговските практики**, **Закон за защита на конкуренцията**, условията на международна търговия и други търговскоправни въпроси.

Освен това, **отделението за несъстоятелност** разглежда дела, свързани с несъстоятелност, преустановяване на плащания, задължително уреждане на дългове и разсрочване на дългове, възникващи в разширената административна зона на Копенхаген.

Поземлен съд (Tinglysningretten)

[Поземленият съд](#) е създаден на 1 януари 2007 г. Неговата юрисдикция обхваща цяла Дания.

Съдът постепенно ще поеме функциите във връзка с регистрация от окръжните съдилища. Той ще се занимава с **регистрацията на права на собственост върху земя, ипотечи и други налози, уреждане на брачни спорове и т.н.**

Поземленият съд урежда спорове, произтичащи от регистрация. Позволява се обжалване пред Висшия съд на Западна Дания.

Специален съд по обвиненията и ревизиите (Den Særlige Klageret)

Специалният съд по обвиненията и ревизиите се занимава с **дисциплинарни въпроси, засягащи съдии** или други **съдебни служители**, назначени от съдилища, включително съдилищата на Фарьорските острови и Гренландия, както и Комисията по обжалване. Освен това, съдът може да възобновява наказателни дела и да отстрани адвоката на защитата при наказателни дела.

Специалният съд по обвиненията и ревизиите е съставен от съдия от Върховния съд, съдия от висш съд, съдия от окръжен съд, адвокат и адвокат с научни знания.

Административни съдилища

В съдебната система на Дания няма административни съдилища.

Последна актуализация: 10/09/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [de](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Специализирани съдилища - Германия

Настоящият раздел ви предоставя информация относно организацията на специализираните съдилища в Германия.

Специализирани съдилища

Съдилища по трудовоправни спорове

Съдилищата по трудовоправни спорове решават основно трудовоправни спорове, произтичащи от договорни отношения между служители и работодатели (индивидуално трудово право). Те също разглеждат спорове между страни по колективен трудов договор, като синдикални организации и организации на работодателите (колективно трудово право).

Съдилищата по трудовоправни спорове са първоинстанционни съдилища (като съдилища на федералните провинции (*Länder*). Делата се гледат в състави от един професионален съдия и двама непрофесионални съдии, единият представляващ служителите, а другият — работодателите. Някои решения, които не са част от устното производство, се вземат от председателя без участието на непрофесионалните съдии.

Областните съдилища по трудовоправни спорове (*Landesarbeitsgerichte*, които също са съдилища на федералните провинции) са компетентни да разглеждат въззивни и ревизионни жалби срещу решенията на съдилищата по трудовоправни спорове. Делата в тези съдилища също се гледат в състави от един професионален съдия и двама непрофесионални съдии, единият представляващ служителите, а другият — работодателите.

Решенията на последна инстанция се вземат от [Федералния съд по трудовоправни спорове](#) (*Bundesarbeitsgericht*), който гледа делата в състав от председател, двама допълнителни професионални съдии и двама непрофесионални съдии (единият представляващ служителите, а другият — работодателите).

Административни съдилища

Три различни клона на съдебната система са компетентни да разглеждат административни спорове: административните съдилища, съдилищата по социалноосигурителни спорове и финансовите съдилища. Важна характеристика на административните съдилища и на съдилищата по социалноосигурителни спорове и финансовите съдилища е, че те прилагат принципа на административното начало (*Amtsermittlung*). В съответствие с него съдилищата трябва да проверят фактите по делото по собствена инициатива (т.е. не само по искане на страните и без да са задължени от представените от тях доказателства). Това се дължи на факта, че фактическата точност на решението по делото засяга обществен интерес.

Административни съдилища

Административните съдилища действат на триинстанционен принцип.

Първа инстанция са областните административни съдилища (*Verwaltungsgerichte*).

Втора инстанция са висшите областни административни съдилища за всяка федерална провинция (наричани *Oberverwaltungsgericht* или *Verwaltungsgerichtshof*).

Най-горната инстанция е [Федералният административен съд](#) (*Bundesverwaltungsgericht*).

Областните административни съдилища обикновено са съдилища от първа инстанция. Висшите областни административни съдилища основно са въззивни съдилища, които разглеждат решенията на съдилищата от първа инстанция от правна и фактическа гледна точка. С много малки изключения Федералният административен съд е ревизионен съд, който разглежда само правни въпроси (*Revision*).

Административните съдилища по принцип са компетентни по всички спорове между администрации и частни лица за правилното прилагане на административните закони и актове. Но обикновените съдилища стават компетентни (на мястото на административните съдилища), когато делото включва участието на администрацията в икономиката в обхвата на гражданското право (действайки като частно предприятие) и за всички

спорове, произтичащи от такива дейности. Освен това, спорове, които са отнесени по закон към обикновените съдилища, съдилищата по социалноосигурителни спорове или финансовите съдилища, са освободени от общата административна юрисдикция.

По принцип, решенията в административните съдилища се вземат от съдебен състав. Областните административни съдилища са съставени от трима професионални съдии и двама непрофесионални съдии. Висшите областни административни съдилища обикновено са съставени от трима професионални съдии. Федералният административен съд се състои от петима професионални съдии. Но в областните административни съдилища делата могат да се гледат и от един съдия.

Съдилища по социалноосигурителни спорове

Както административните съдилища, така и **съдилищата по социалноосигурителни спорове** действат на триинстанционен принцип, като на всяка инстанция съответства група от правомощия. Освен съда по социалноосигурителни спорове (*Sozialgericht*) в ролята на съд от първа инстанция, има областен съд по социалноосигурителни спорове (*Landessozialgericht*) за всяка федерална провинция, който действа в качеството на въззивен съд, и **Федерален съд по социалноосигурителни спорове** (*Bundessozialgericht*), който действа в качеството на върховен ревизионен съд по жалби по правни въпроси (*Revision*).

Съдилищата по социалноосигурителни спорове са основно компетентни да разглеждат спорове по въпроси на социалната сигурност (пенсии, осигуряване за злополука и болест и осигуряване за оздравителни грижи), осигуряване за безработица и социални грижи. В съдилищата по социалноосигурителните спорове по принцип решенията също се вземат от съдебен състав. Съдът по социалноосигурителни спорове се състои от един професионален съдия и двама непрофесионални съдии. Областният съд по социалноосигурителни спорове и Федералният съд по социалноосигурителни спорове се състоят от трима професионални съдии и двама непрофесионални съдии.

Финансови съдилища

Финансовата юрисдикция се състои от финансовите съдилища от първа инстанция и **Федералния финансов съд** (*Bundesfinanzhof*), който действа в ролята на върховен ревизионен съд единствено по правни въпроси (*Revision*). Компетентността на финансовите съдилища обхваща основно спорове по публични налози, данъци и мита. Финансовите съдилища се състоят от трима професионални съдии и двама непрофесионални съдии. Федералният финансов съд се състои от петима професионални съдии. Във финансовите съдилища делата могат да се гледат и от един съдия.

Други специализирани съдилища

Федерален конституционен съд

 Федералният конституционен съд (*Bundesverfassungsgericht*) упражнява компетентност по конституционни въпроси на федерално равнище. Неговите решения се основават на конституционното право (*Grundgesetz*). Повечето от производствата пред Федералния конституционен съд са конституционни жалби. Те се подават от граждани, твърдящи, че техните основни права са били нарушени чрез съдебно решение, административен акт или законодателен акт. Конституционната жалба е допустима само ако производствата пред всички други компетентни съдилища вече са се провели (т.е. взето е решение на последна инстанция или по изключение е възможно подаването на конституционна жалба директно срещу законодателен акт).

Съществуват няколко други видове производства. Те включват, в частност, абстрактен и конкретен съдебен контрол на конституционсъобразността на законите и процедури за проверка дали конституционните институции не са действали извън своята сфера на компетентност. Някои решения на Федералния конституционен съд могат да придобият правна сила. Съдът има две отделения (*Senate*), като всяко от тях се състои от осем съдии. Съдът заседава в състави, във всеки от които има по трима съдии, или в отделение, предимно без устни изслушвания.

Областни конституционни съдилища (*Landesverfassungsgerichte/Staatsgerichtshöfe*)

Областните конституционни съдилища са конституционните съдилища на съответната федерална провинция. Те разглеждат предимно конституционни спорове във връзка с правото на федералните провинции (*Landesrecht*), което определя и техния състав, административни процедури и компетентност.

Връзки по темата

- [Федерален съд по трудовоправни спорове](#)
- [Федерален административен съд](#)
- [Федерален съд по социалноосигурителни спорове](#)
- [Федерален финансов съд](#)
- [Федерален конституционен съд](#)

Последна актуализация: 15/09/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Естония

Този раздел Ви предоставя информация за административните и специализираните съдилища в естонската съдебна система.

Специализирани съдилища

Конституцията на Естония гласи, че създаването на специализирани съдилища със специфична компетентност може да бъде предвидено в законодателството. Създаването на извънредни съдилища обаче е забранено.

В Естония не са създадени специализирани съдилища.

Конституционен съд

Върховният съд изпълнява едновременно функциите на съд от последна инстанция и на конституционен съд.

В качеството си на конституционен съд Върховният съд:

- постановява решения по искания за контрол на конституционсъобразността на общоприложимо законодателство или на отказ за издаване на общоприложим законодателен инструмент;
- постановява решения по искания за проверка на съответствието на международни договори с Конституцията;
- постановява решения по искания за становище относно тълкуването на Конституцията във връзка с правото на Европейския съюз;
- постановява решения по искания за и жалби срещу решения на Riigikogu (естонския парламент), Съвета на Riigikogu и президента на републиката;
- постановява решения по искания за обявяване на член на парламента, президента на републиката, канцлера по правосъдието или главния одитор за неспособен да изпълнява своите задължения за продължителен период от време;
- постановява решения по искания за прекратяване на пълномощията на член на парламента;

взема решения относено даването на съгласие на председателя (говорителя) на парламента, действащ в качеството на президент на републиката, да обяви извънредни парламентарни избори или да откаже да обнародва закон;

постановява решения по искания за прекратяване на съществуването на политическа партия;

постановява решения по жалби и възражения срещу решения и действия на избирателни комисии.

Отделни лица не могат да подават искания за контрол за конституционсъобразност.

Информация за връзка с Върховния съд можете да получите на уебсайта на [Върховния съд](#).

Проверката за конституционсъобразност е уредена в [Закон за съдопроизводството по конституционен контрол](#).

Административни съдилища

Административните съдилища, в качеството им на съдилища от **първа инстанция**, разглеждат административни дела. В Естония те действат в качеството на независими съдебни органи само на първа инстанция.

Решенията на административните съдилища подлежат на съдебен контрол от областните съдилища, които са съдилища от втора инстанция, въз основа на постъпили жалби срещу тези решения.

Компетентността на административните съдилища, процедурата за завеждане на дело в административен съд и правилата за административно производство са установени в [Кодекса за административното съдебно производство](#).

Административни съдилища

В Естония има две административни съдилища: Административен съд на Талин (Tallinna Halduskohus) и Административен съд на Тарту (Tartu Halduskohus).

Административните съдилища са разделени на съдебни палати.

Административният съд на Талин се състои от две съдебни палати:

Съдебна палата в Талин (Tallinn)

Съдебна палат в Пярну (Pärnu)

Административният съд на Тарту се състои от две съдебни палати:

Съдебна палата в Тарту (Tartu)

Съдебна палата в Йъхви (Jõhvi)

Областни съдилища

В Естония има две областни съдилища, които изпълняват функциите на съдилища от втора инстанция.

Областен съд на Талин (Tallinna Ringkonnakohus)

Областен съд на Тарту (Tartu Ringkonnakohus)

Можете да намерите информация за връзка със съдилищата на [уебсайта на съдилищата](#). Достъпът до информацията за връзка е **безплатен**.

Последна актуализация: 08/08/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Ирландия

Настоящият раздел ви предоставя информация относно организацията на специализираните съдилища в Ирландия чрез позоваване на организацията на съдилищата като цяло. За повече информация относно съдилищата като цяло вж. страниците, посветени на [организацията на правосъдната система](#) и [обикновените съдилища](#).

Специализирани съдилища

Съд за иски с малък материален интерес (*Small Claims Court*)

Процедурата за иски с малък материален интерес предоставя изгодни от финансова гледна точка и неформални начини за уреждане на потребителски иски, без да се изисква страните да бъдат представлявани от адвокат. Съдът за иски с малък материален интерес функционира към районния съд (*District Court*). Тази процедура е достъпна за иски с цена на иска до 2 000 EUR, чийто предмет е свързан с покупка на стоки или услуги от потребител, нанесени вреди в малък размер върху имуществото на ищеца или искане връщането на депозит за наем. При безспорни вземания не се изисква явяване в съда. Ако искът се оспорва и не може да се постигне извънсъдебно споразумение, делото се разглежда от съдия от районния съд, чието определение може да бъде обжалвано пред окръжния съд (*Circuit Court*).

Търговски съд (*Commercial Court*)

Търговският съд на практика е специализирано отделение на Висшия съд (*High Court*). Една от основните му характеристики е неговата способност за бързо разглеждане на делата. За тази цел той има собствени процедури, предназначени за ускорено разглеждане на делата по списъка. Тези процедури са уредени в [Наредба 63 А от Правилника на висшите съдилища](#).

Съдът разглежда дела, които са категоризирани като търговски производства съгласно Наредба 63А, правило 1. Сред тях са спорове, засягащи дружественото право, законодателството в областта на несъстоятелността, интелектуалната собственост, строителството, административното право и конституционното право. Съгласно Наредба 63А, правило 1, буква а), за да бъде допуснат до съда искът или насрещният иск по делото трябва да са на стойност най-малко 1 000 000 EUR. За делата, заведени съгласно правило 1, буква б), не е фиксиран праг, което дава свобода на действие на съдията от търговския съд.

Съд за разглеждане на дела, свързани с наркотици (*The Drug Treatment Court*)

Съдебната програма за лечение на наркомании (DTC) се изпълнява в рамките на районния съд. Чрез нея осъдените за леки престъпления наркозависими лица имат възможност да излязат от кръга на наркотиците, престъпленията и затвора. Подходящите кандидати се оценяват въз основа на тяхната мотивация да участват в програмата.

Други трибунали

Редица трибунали разглеждат жалби, свързани с подоходния данък, социалноосигурителни права, иски съгласно законодателството относно равните възможности, имиграционни заявления, въпроси, свързани с градоустройството и заетостта. Тези трибунали не се председателстват от съдии, а от квалифицирани специалисти и техните решения подлежат на обжалване или преразглеждане от окръжен съд или Висш съд.

Последна актуализация: 30/06/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Гърция

Настоящият раздел предоставя информация за организацията на специализираните съдилища в Гърция.

Държавен съвет (*Συμβούλιο της Επικρατείας*)

Държавният съвет, предвиден в член 95 от Конституцията, е **върховният административен съд** и упражнява правомощията си в **пленарен състав** (**общо събрание** — *Ολομέλεια*) или в **отделения** (*τμήματα*). Общото събрание се състои от председателя, поне десет съветници (*συμβούλους*), двама младши съветници (*παρέδρους*) и съдебен секретар (*γραμματέα*).

Държавният съвет има **шест отделения**: А, В, Г, Δ, Ε и ΣΤ.

Първите четири отделения (Α, Β, Γ и Δ) упражняват юридическите правомощия на Съвета и провеждат публични заседания. В заседанията участват съответният председател на отделение (заместник-председател на Държавния съвет), двама **съветници**, двама младши съветници и **съдебен секретар** (общо петима членове).

Всяко от тези отделения може също така да заседава в седемчленен състав, като се присъединят още двама съветници. Това може да стане само по дела, които са внесени пред седемчленен състав от председателя на съда, или по дела, препратени от петчленен състав.

Отделение Ε е натоварено с извършването на контрол за законосъобразност на указите и упражнява дисциплинарна власт. То заседава в състав, в който влизат неговият председател (заместник-председател на Държавния съвет), поне един съветник, един младши съветник (който има решаващ глас при изпълнение на своите задължения) и съдебен секретар.

Отделение ΣΤ разглежда касационни жалби срещу решения, постановени въз основа на Кодекса за събиране на публичните вземания или отнасящи се за обезщетения за вреди, произтичащи от административни спорове. Съставът му е същият като този на първите четири отделения. Основните **правомощия** на Държавния съвет са определени в **член 95, параграф 1 от Конституцията** и се упражняват според предвиденото в закона.

Държавният съвет е оправомощен по-специално:

да отменя въз основа на подадена до него жалба изпълняемите актове на административните органи, на основание злоупотреба с правомощия или незаконосъобразност;

да отменя въз основа на подадена до него жалба окончателните решения на обикновените съдилища, съгласно предвиденото в закона;

да разглежда по същество административните спорове, с които е сезиран съгласно Конституцията и закона;

да разглежда всички нормативни укази.

Администрацията е задължена да спазва отменителните решения на Държавния съвет. При нарушаване на това задължение компетентната институция носи отговорност съгласно предвиденото в закона.

Сметна палата (*Ελεγκτικό Συνέδριο*)

Сметната палата, предвидена в член 98 от Конституцията, е **върховен съд**, на когото са възложени едновременно **правораздавателни и административни правомощия**. Тя запазва правораздавателната си компетентност при упражняване на административните си правомощия.

Съставът на Сметната палата е идентичен на този на Държавния съвет. Тя изпълнява функциите си в състав **общо събрание** (*ολομέλεια*), в **отделения** (*τμήματα*) (3 на брой) и в **секции** (*κλίμακα*).

Основните ѝ **правомощия** са:

да **упражнява контрол върху разходите** на държавата и местните власти или на публичноправните юридически лица;

да **упражнява контрол върху договорите** с голяма финансова стойност, когато страна по тях е правителство или лице с аналогичен статут;

да упражнява контрол върху сметките на **счетоводителите, заемачи длъжност в системата на публичната администрация**, както и върху тези на местните власти или на други публичноправни юридически лица;

да **дава становища** по законодателни предложения, свързани с пенсиите или с признаването на услуги, даващи право на пенсия;

да **изготвя и представя** на Парламента **доклад** за счетоводните сметки и за баланса на бюджета;

да **разглежда спорове** относно пенсионни права;

да разглежда дела за **определяне на отговорността** на цивилни или военизирани държавни служители във връзка с вреди, причинени от тях на държавата умишлено или по небрежност.

Решенията на Сметната палата не подлежат на съдебен контрол от Държавния съвет.

Други специализирани съдилища

Военен съд (*отρατοβικείο*), военноморски съд (*ναυτοβικείο*) и съд на военновъздушните сили (*αεροβικείο*)

Това са **специализирани наказателни съдилища**. Всички престъпления, извършени от военния персонал на армията, флота или въздушните сили, попадат (без изключения) в компетентността на военните съдилища.

Върховен специализиран съд (*Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο*)

Върховният специализиран съд е **специализиран съд**, наподобяващ Конституционния съд поради това, че повечето от споровете от неговата компетентност са от конституционно естество. Съществуването му е регламентирано в член 100 от **Конституцията**, като той има специалната компетентност да правораздава по дела относно законосъобразността на парламентарните избори, отстраняването от длъжност на **членове на парламента** или спорове между трите върховни съдилища в страната. Решенията на този съд не подлежат на **обжалване**.

В състава на Върховния специализиран съд са включени председателите на Държавния съвет, на Върховния съд и на Сметната палата, четирима съветници от Държавния съвет и четирима съветници от Касационния съд (определени чрез жребий, с двугодишен мандат).

Съдът се председателства от **по-възрастния от председателите на Държавния съвет или Върховния съд**. Когато разглежда спорове за компетентност, конституционноправни спорове или спорове относно тълкуването на нормативни разпоредби, в състава на съда вземат участие двама редовни преподаватели по право от юридически факултети на гръцки университети.

Специализиран съд за дела, заведени срещу магистрати (*Ειδικό δικαστήριο αγωγών κακοδικίας*)

Този съд е предвиден в **член 99 от Конституцията** и в Закон № 693/1977 и разглежда **жалби срещу магистрати**, заведени на основание наличието на нарушения, допуснати от съответния магистрат. В състава му влизат председателят на Държавния съвет, който изпълнява функциите на председател, както и един съветник от Държавния съвет, един съветник от Касационния съд, един съветник от Сметната палата, двама редовни преподаватели по право в юридически факултет и двама адвокати (членове на Висшия дисциплинарен адвокатски съвет, определени чрез жребий).

Специализиран съд за дела, свързани с отговорността на министрите (*Ειδικό Δικαστήριο ευθύνης υπουργών*)

Този съд е предвиден в **член 86 от Конституцията**.

Той се свиква за всеки отделен случай, като в състава му влизат **шестима членове на Държавния съвет** и **седем члена на Касационния съд**, определени чрез жребий от **председателя на парламента** след образуване на съдебното производство. **Заседанията са под формата на** публична сесия на парламента и в тях участват членовете на посочените по-горе две висши съдилища, които трябва да са били назначени или повишени на длъжността си преди подаването на искане за образуване на производството. Специализираният съд се председателства от онзи от членовете на Касационния съд, избрани чрез жребий, който има най-висок ранг, а ако има двама или повече членове с еднакъв ранг, председателството се поема от най-възрастния сред тях. **Член на прокуратурата към Върховния съд** или негов представител поема функциите на прокурор (определя се с теглене на жребий).

Този съд е компетентен да разглежда дела за престъпления, извършени от министри или заместник-министри при упражняването на правомощията им, при условие че съдът е сезиран с тези дела от парламента.

Специализиран съд, занимаващ се със спорове за възнаграждения на съдии (Ειδικό δικαστήριο Μισθολογικών Διαφορών Δικαστικών Λειτουργιών)

Този съд е предвиден в **член 88 от Конституцията**.

В състава му са включени членовете на специализирания съд, посочен в **член 99 от Конституцията**, както и по един допълнителен преподавател и адвокат.

Той е компетентен да разглежда **спорове относно възнагражденията (от всякакъв вид) на съдиите** и техните пенсии, ако има вероятност уреждането на правните въпроси да повлияе върху заплатата, пенсията или облагането с данък на по-широк кръг лица.

Бази данни с правна информация

Уебсайтът на [Държавния съвет](#) съдържа над 250 000 решения.

Достъпът до базата данни е **безплатен**.

По-долу са посочени уебсайтовете на основните **административни съдилища от първа инстанция на Гърция**.

- [Първоинстанционен административен съд на Атина](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Солун](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Пирея](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Патра](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Ираклион](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Лариса](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Александруполис](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Серес](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Комотини](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Кавала](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Ханя](#)
- [Първоинстанционен административен съд на Янина](#)

Услугите, достъпни на уебсайта на [Първоинстанционния административен съд на Атина](#), са:

търсене на съдебна практика

бюлетини със съдебна практика

Следните услуги са в процес на изграждане:

издаване на удостоверения

проследяване на движението по делата

подаване на правни документи

На уебсайтовете на останалите съдилища достъпните услуги са:

подаване по електронен път на заявления за издаване на удостоверения

проследяване на движението по делата

Освен това на повечето от горепосочените сайтове има и информация относно компетентността на съответния съд, неговата история, правилата за работата му, органиграмата, съдиите на служба и т.н.

По принцип достъпът е безплатен. Използването на базата данни с правна информация обаче е достъпно само за съдиите и изисква специален потребителски софтуер и кодове за идентификация.

Уебсайтовете на основните **апелативни административни съдилища на Гърция** са:

[Апелативен административен съд на Атина](#)

[Апелативен административен съд на Солун](#)

Достъпните услуги са:

дневен график на заседанията

подаване по електронен път на заявления за издаване на удостоверения

проследяване на движението по делата

По принцип достъпът е безплатен. Използването на базата данни с правна информация обаче е достъпно само за съдиите и изисква специален потребителски софтуер и кодове за идентификация.

Връзки по темата

[Държавен съвет](#)

[Сметна палата](#)

Последна актуализация: 25/06/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Специализирани съдилища - Испания

Съгласно член 117 от Конституцията на Испания от 1978 г. принципът за единство в правораздаването е основа на организацията и дейността на съдебните органи.

В испанската съдебна организация общото съдопроизводство е разделено на четири правораздавателни дяла: граждански, наказателен, административен и социален и военен.

В Испания не съществува извънредно съдопроизводство, но можем да изтъкнем, че в рамките на посочените правораздавателни дялове са създадени специализирани съдилища за определени материи. Такива са например, съдилищата за насилие над жени, за местата за лишаване от свобода и за непълнолетни. Тези съдилища осъществяват общи производства, но имат специализация по отношение на материята.

Специализирани съдилища

Органичният закон за съдебната власт предвижда съществуването на следните специализирани съдилища:

ТЪРГОВСКИ СЪДИЛИЩА

Търговските съдилища, действащи от 1 септември 2004 г., са специализирани съдебни органи. Включени са в гражданския дял от правосъдието.

ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ

Във всяка провинция следва да има едно или няколко търговски съдилища със седалище в главния ѝ град и с обхват върху цялата ѝ територия.

Те могат да се установят и в селища различни от главния център на провинцията, когато населението, наличието на индустриални или търговски ядра и стопанската дейност го изискват, като във всеки отделен случай се определя обхватът на тяхната дейност.

Могат да се създават и търговски съдилища, чиято юрисдикция се простира върху две или повече провинции от една и съща автономна общност.

КОМПЕТЕНЦИИ

Търговските съдилища се занимават с всички въпроси на **конкурсната материя**, при условията, предвидени в регулиращия закон.

Търговските съдилища разглеждат също така всички въпроси от компетенциите на гражданското производство, включително иски, свързани с нелоялна конкуренция, индустриална собственост, интелектуална собственост и реклама, както и всички въпроси, възникнали в рамките на този правораздавателен дял, а също така всички въпроси, повдигнати по силата на регулаторните норми относно търговските дружества и кооперациите.

Търговските съдилища имат правомощия да **признават и изпълняват присъди и други чуждестранни съдебни и арбитражни решения**, когато засягат материи от тяхната компетенция, освен когато по силата на международни договори или други норми тяхното разглеждане се пада на друг съд или съдебен орган.

ЖАЛБИ

Окръжните съдилища разглеждат определените от закона случаи на несъгласие с решенията, издадени на първа инстанция от търговските съдилища, с изключение на произнесените в случаи на конфликти по трудовата материя; за тези случаи трябва да се специализират едно или няколко от техните отделения, както е предвидено в член 98 на Органичния закон за съдебната власт.

Могат да се представят и други форми на обжалвания, според разпоредбите на Органичния закон за съдебната власт в посочените там случаи.

СЪДИЛИЩА ЗА ТЪРГОВСКАТА МАРКА НА ОБЩНОСТТА

Съдилища за търговската марка на Общността са търговските съдилища в град Аликанте, доколкото упражняват компетенциите си за ексклузивно разглеждане на първа инстанция на всички съдебни спорове, предвидени в Регламент № 40/94 на Съвета, от 20 декември 1993 г., относно търговската марка на Общността и Регламент № 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 г., за дизайн на Общността.

При упражняване на тази компетенция, юрисдикцията на въпросните съдилища се простира върху цялата национална територия.

Те се вписват в гражданския правораздавателен дял.

Специализираното отделение или отделения на окръжния съд в Аликанте разглеждат също така ексклузивно на втора инстанция всички жалби, посочени в член 101 на Регламент № 40/94 на Съвета от 20 декември 1993 г. относно марката на Общността и Регламент 6/2002 на Съвета от 12 декември 2001 г. за дизайн на Общността. При упражняване на тази компетенция юрисдикцията им се простира върху цялата национална територия като единствено в тази си роля те се наричат Съдилища за търговската марка на Общността.

СЪДИЛИЩА ЗА МЕСТАТА ЗА ЛИШАВАНЕ ОТ СВОБОДА:

Съдилищата за местата за лишаване от свобода поемат правораздавателни функции, предвидени в Общия закон за местата за лишаване от свобода по отношение на присъдите за лишаване от свобода и мерките за сигурност.

ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ

Във всяка провинция, в рамките на наказателния правораздавателен дял, има едно или няколко съдилища за местата за лишаване от свобода.

В град Мадрид с обхват върху цяла Испания действат едно или няколко централни съдилища за местата за лишаване от свобода.

КОМПЕТЕНЦИИ

Съдилищата за местата за лишаване от свобода имат правораздавателните функции, предвидени в Общия закон за лишаване от свобода по отношение на изпълнение на присъдите за лишаване от свобода и мерките за сигурност, съдебния контрол върху дисциплинарните правомощия на ръководствата на местата за лишаване от свобода, закрилата на правата и придобивките на настанените в наказателни заведения и други, посочени от закона.

ЖАЛБИ

Окръжните съдилища разглеждат посочените от закона жалби срещу решенията, издадени от провинциалните съдилища за местата за лишаване от свобода.

Могат да се предявяват и останалите форми на обжалвания, посочени в Органичния закон за съдебната власт в постановените в същия закон случаи.

СЪДИЛИЩА ЗА НЕПЪЛНОЛЕТНИ

ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ

Във всяка провинция следва да има едно или повече съдилища за непълнолетни, със седалище в главния ѝ град и с юрисдикция върху цялата ѝ територия.

В град Мадрид действа Централно съдилище за непълнолетни, с обхват на действие цяла Испания, което се занимава с делата, посочени в законодателството, регулиращо наказателната отговорност на непълнолетните.

КОМПЕТЕНЦИИ

Съдилищата за непълнолетни имат компетентности да разглеждат престъпления и нарушения, извършени от лица на възраст между 14 и 18 години.

Съдиите за непълнолетни лица упражняват функциите, определени от законите, отнасящи се до непълнолетни, извършили деяния, квалифицирани от законите като престъпление или простъпка, както и други отредени им по закон функции, свързани с непълнолетните.

ЖАЛБИ

Окръжните съдилища се занимават с посочените от закона жалби срещу решения, произнесени от съдилищата за непълнолетни в съответната провинция.

Могат да се предявяват и останалите форми на обжалване, постановени от Органичния закон за съдебната власт в посочените в същия закон случаи.

СЪДИЛИЩА ЗА НАСИЛИЕ НАД ЖЕНИ

ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ

Във всеки съдебен район трябва да има едно или повече съдилища за насилие над жени със седалище в районния център и юрисдикция върху цялата му територия. Съдилищата приемат името на общината, в която се намира седалището им.

В съдебните райони, в които съществува едно-единствено първоинстанционно следствено съдилище, то поема разглеждането на делата от компетентности на съдилищата за насилие над жени.

Те се вписват в наказателния правораздавателен дял.

КОМПЕТЕНЦИИ

Съдилищата за насилие над жени разглеждат, в рамките на наказателното производство и съобразно процесуалните действия и жалби, предвидени в Закона за наказателно производство, следните примерни случаи:

Разглеждане на делата за търсене на наказателна отговорност за престъпления, посочени в разделите на наказателния кодекс, отнасящи се до непредумишлено убийство, аборт, телесни повреди, увреждания на плода, престъпления срещу свободата, престъпления срещу личното достойнство, срещу сексуалната свобода и неприкосновеност, или всякакво друго престъпление, извършено чрез насилие или заплахата, в случаите, когато са насочени срещу настояща или бивша съпруга или жена, която е или е била обвързана с извършителя чрез аналогична емоционална привързаност, дори ако не е съжителствала с него, както и тези, извършени срещу децата, собствени или на съпругата или съжителката или срещу непълнолетни или недееспособни лица, съжителстващи или намиращи се под грижите, попечителството, настойничеството, приютени или фактически отглеждани от съпругата или съжителката, когато е извършен също и акт на сексуално насилие. Разглеждане на делата за търсене на наказателна отговорност за каквото и да е престъпление срещу семейните права и задължения, когато жертвата е някое от посочените в предходния параграф лица.

Приемане на съответните разпоредения за защита на жертвите, независимо от компетентности на дежурния съдия.

Съдилищата за насилие над жени могат да разглеждат в рамките на гражданското производство и спазвайки във всички случаи процесуалните действия и обжалвания, предвидени в Закона за гражданското производство, следните примерни случаи:

Родство, майчинство и бащинство.

Нищожност на брака, раздяла и развод.

Свързаните с отношенията между родители и деца.

Свързаните с необходимостта от съгласие за осиновяване.

Съдилищата за насилие над жени имат изключителната и изключваща компетентност в гражданското производство, когато са налице едновременно следните фактори:

Да се касае за граждански процес върху някоя от правните материи, посочени в предходния параграф.

Някоя от страните в гражданския процес да е жертва на сексуално насилие.

Някоя от страните в гражданския процес да е привлечена под отговорност като извършител, подбудител или необходим сътрудник в извършването на действия на сексуално насилие.

Да са започнати пред съдията за насилие над жени наказателни правни действия за престъпление или простъпка като последица от акт на насилие върху жената или да е приложена заповед за закрила на жертва на сексуално насилие.

Ако съдията прецени, че представените му деяния очевидно не представляват проява на сексуално насилие, той може и да не отхвърли претенцията, а да я предостави на компетентния съдебен орган.

Във всички тези случаи медиацията е забранена.

ЖАЛБИ

Окръжните съдилища разглежда постановените от закона жалби против решенията, произнесени от съдилищата за насилие над жени в съответната провинция.

Могат да се предявяват останалите постановени от Органичния закон за съдебната власт форми на обжалване, в случаите, посочени в същия закон.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ОРГАНИ ПО РЕШЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ СЪВЕТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ

В Испания специализирани съдебни органи, които не предполагат нарушение на принципа на единството в правораздаването, доколкото се вписват в петте дяла на съдопроизводството, могат да се създават не само когато произтичат конкретно от Органичния закон за съдебната власт, какъвто е случаят с търговските съдилища, тези за непълнолетни и за насилие над жени, а могат да възникнат и в резултат на специализацията, извършена по силата на член 98 на споменатия закон от Генералния съвет на съдебната власт, какъвто е случаят със семейните съдилища, съдилищата за ипотечни изпълнения и съдилищата за изпълнителни производства.

Други специализирани съдилища

Член 117 от Конституцията на Испания от 1978 г. постановява, че принципът за единство в правораздаването е основа на организацията и дейността на съдебните органи.

Този принцип е изразен в наличието на единна съдебна практика, представена от единно тяло от съдии и магистрати, осъществяващи производството от общ характер.

Независимо от това самата Конституция предвижда съществуването на редица специализирани съдилища. Това са напълно независими и безпристрастни органи, изцяло подчинени на върховенството на закона.

Тези съдилища са:

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

Испанският Конституционен съд съществува като орган извън общата съдебна власт, но с правораздавателни правомощия, съгласно член 159 на Конституцията на Испания от 1978 г.

Той е върховен тълкувател на конституцията, независим, единствен по рода си и юрисдикцията му се простира върху цялата национална територия.

СЪСТАВ

Състои се от дванадесет магистрати, назначени от краля, от тях четирима по предложения на Конгреса, с мнозинство от три пети от членовете му; четирима по предложение на Сената, със същото мнозинство; двама по предложение на правителството и двама по предложение на Генералния съвет на съдебната власт; от своя състав те избират председател и заместник председател.

КОМПЕТЕНЦИИ

Конституционният съд разглежда по начина, определен от закона, случаи като следните:

Жалби и обявяване за противоконституционни на закони, нормативни разпоредби или актове със силата на закон.

Жалби за закрила поради нарушение на правата и гражданските свободи, изброени в член 53.2 на Конституцията.

Конституционни спорове относно компетенциите между държавата и автономните общности или между самите автономни общности.

Конфликти между конституционни органи на държавата.

Изявления върху конституционността на международните договори.

За повече сведения: [📄 Конституционен съд.](#)

СМЕТНА ПАЛАТА

Сметната палата е върховен надзорен орган на финансовите операции и финансовото управление на държавата, както и на публичния сектор.

Без да накръпява собствените си правомощия, Сметната палата се вписва в орбитата на законодателната власт, поради пряката си зависимост от Кортесите.

СЪСТАВ

Състои се от дванадесет членове, наречени сметни съветници, шестима от тях назначени от Конгреса на депутатите, и шестима назначени от Сената, които работят според принципите на независимост, несменяемост и несъвместимост, също както съдиите.

ФУНКЦИИ

Сметната палата има две функции:

Одитна функция, която е външна, постоянна и изчерпателна; проверява дали във финансово-икономическата дейност на публичния сектор се спазват принципите на законосъобразност, ефективност и икономичност.

Оценъчната функция по същество е оценка на финансовата отговорност, която носят лицата, натоварени с управлението на публичното имущество, ресурси и финанси, като целта ѝ е да опази целостта на обществените фондове, ако те са накръпени поради злоупотреба, поради неправилна, непълна или липсваща отчетност или поради други причини или действия.

За повече сведения: [📄 Сметна палата.](#)

ОБИЧАЙНИ СЪДИЛИЩА

Признати са според член 125 на Конституцията като една от формите на народно участие в правораздаването.

В член 19 от Органичния закон за съдебната власт са признати за обичайни съдилища Трибуналят за водите в низината на Валенсия и Съветът на добрите хора в Мурсия.

ТРИБУНАЛ ЗА ВОДИТЕ В НИЗИНАТА НА ВАЛЕНСИЯ (TRIBUNAL DE LAS AGUAS DE LA VEGA DE VALENCIA)

Териториалният обхват на дейността му е Валенсия.

Съставен е от осем синдици земеделски стопани, избрани демократично измежду ползващите напояване в земеделския район на Валенсия.

Компетенциите му са равноправното разпределение на водата между отделните собственици на земеделски земи, разрешаването на фактически въпроси, възникнали между ползвателите на напояване, и налагането на съответни санкции за нарушения в разпоредбите за напояването.

СЪВЕТ НА ДОБРИТЕ ХОРА В МУРСИЯ (CONSEJO DE HOMBRES BUENOS DE MURCIA)

Съветът на добрите хора в Мурсия е институционализиран и регулиран от 1849 г. като върховен орган за правосъдие в земеделския район на Мурсия. Съветът е съставен от председател, секретар и петима членове с право на глас.

Съветът на добрите хора в Мурсия заседава публично всеки четвъртък в пленарната зала на общината и се произнася по всяко дело по време на заседанието си същия ден или най-късно по време на следващото си заседание. Решенията се произнасят пряко според мнозинството гласове, като при равен брой гласове решаващ е този на председателя. Санкциите, наложени при правораздаването от Съвета на добрите хора в Мурсия, са изключително от парично естество. Решенията на този съдебен орган са окончателни, влизат незабавно в сила и имат изпълнителна сила.

За повече сведения: [📄 Съвет на добрите хора.](#)

Връзки по темата

[📄 ГЕНЕРАЛЕН СЪВЕТ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ В ИСПАНИЯ](#)

[📄 КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД НА ИСПАНИЯ](#)

[📄 СМЕТНА ПАЛАТА НА ИСПАНИЯ](#)

[📄 ОБИЧАЙНИ СЪДИЛИЩА В ИСПАНИЯ](#)

Последна актуализация: 12/03/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Франция

В този раздел ще намерите преглед на конституционните и административни съдилища във Франция.

Конституционен съвет

Конституционният съвет (*Conseil constitutionnel*), учреден с Конституцията на V-та република на 4 октомври 1958 г., не стои начело на йерархична структура от общи или административни съдилища. В този смисъл той не се явява **Върховен съд**.

Конституционният съвет се състои от **девет членове**, чийто състав се обновява с по една трета на всеки три години. Неговите членове се назначават за **мандат от девет години, без право на подновяване**, като се назначават по трима съответно от президента на републиката и от председателите на всяка от камарите на парламента (Сената и Националното събрание). **Бившите президенти на републиката** по право са пожизнени членове на Конституционния съвет, ако не заемат функции, несъвместими с мандата на член на Съвета, като в такъв случай не могат да участват в заседанията му.

Председателят на Конституционния съвет се назначава от президента на републиката измежду неговите членове.

Няма изискване за възраст или професия по отношение на членовете на Конституционния съвет. Длъжността на член на Съвета обаче е **несъвместима** с тази на член на правителството или на Икономическия и социален съвет, както и с избран мандат от какъвто и да е вид. Освен това спрямо неговите членове се прилагат същите критерии за професионална несъвместимост, като прилаганите спрямо членовете на Националното събрание и на Сената.

Конституционният съвет е **постоянен орган**, неговите заседания се провеждат с оглед на жалбите, с които е сезиран. Той няма отделения и заседава и се произнася само в **пленарни заседания**. Разискванията се подчиняват на **правилото за кворум**, по силата на което е необходимо действителното присъствие на **седем съдии**. В случай на разделение на гласовете поравно решаващ е гласът на председателя. Не е възможно поддържането на особено мнение. Обсъжданията в заседанията и пленарните заседания, както и гласуванията **не са публични, нито се публикуват**.

Процедурата е писмена и следва принципа на състезателност. Въпреки това при спорове по въпроси, свързани с избирателния процес, страните могат да поискат да бъдат изслушани. Освен това, когато се разглеждат приоритетни въпроси за конституционност, страните или техните представители могат да изложат устно своите доводи в заседанието.

Функция на неговата предметна компетентност, **правомощията** на Конституционния съвет могат да бъдат разделени на две категории.

Правораздавателна компетентност, която обхваща два отделни вида спорове:

Спорове във връзка с нормативни актове

Предварителният **контрол за конституционност** (*contrôle de constitutionnalité préventif*) е абстрактен и не е задължителен за обикновените закони или международните договори, но е задължителен за устройствените закони (*lois organiques*) и процедурните правилници на камарите на парламента. Той се упражнява чрез жалба след гласуването в парламента, но преди обнародването на закона, ратифицирането или одобряването на международния договор или влизането в сила на процедурните правилници на двете камари. Незадължителното сезиране може да се осъществи по инициатива на политически орган (президента на републиката, министър-председателя, председателя на Националното събрание или на Сената) или на 60 депутати или 60 сенатори.

На 1 март 2010 г. с влизането в сила на „приоритетния въпрос за конституционност“ (*question prioritaire de constitutionnalité*) беше въведен извънредния **контрол за конституционност** (*contrôle de constitutionnalité par voie d'exception*). След тази дата в хода на съдебното производство всеки ищец или ответник може да оспорва дадена законодателна разпоредба на основание, че тя е несъвместима с правата и свободите, гарантирани от Конституцията. Конституционният съвет може да бъде сезиран само от Върховния административен съд (*Conseil d'État*) или от Върховния касационен съд (*Cour de cassation*), който се произнася в срок от три месеца.

Конституционният съвет контролира **разделението на правомощията** за приемането на законови и подзаконови актове, като той може да бъде сезиран по време на законодателната процедура от председателя на камарата, която разглежда съответната мярка (Националното събрание или Сената), или от правителството, или, след приключване на законодателния процес — от министър-председателя, за да смени статута на дадена законова норма в подзаконова.

Спорове във връзка с избори и референдуми

Конституционният съвет се произнася по **редовността на избора на президента на републиката** и по **проведените референдуми**, чиито резултати обявява. Той също така се произнася по редовността на избора, правилата за допустимост и дисквалификация, както и съвместимостта или несъвместимостта с условията за избор на парламентарните членове.

Сезирането на Съвета по избирателни въпроси може да бъде направено от всеки гласуващ, като тези случаи се увеличиха значително в резултат на гласуването на законодателството за организацията и контрола на избирателните разходи, по които Съветът се явява въззивен съд за кандидатите, участващи в парламентарни и президентски избори.

Консултативна роля

Конституционният съвет дава становище, когато към него се обърне официално за консултация държавният глава относно прилагането на **член 16 от Конституцията** (относно **пълномощията в период на криза**) и след това по отношение на решенията, приети в този контекст.

Освен това правителството се обръща към Конституционния съвет за консултация **относно текстовете, свързани с организирането на избори за президент на републиката** и на **референдуми**.

Всички решения са изложени под една и съща форма и съдържат:

позовавания на приложимите текстове и процесуалните стъпки;

представените мотиви, в които се анализират изложените правни основания, посочват се приложимите принципи и се отговаря на жалбата; диспозитива, обособен в членове, в които се постановява приетото решение.

Решенията са задължителни за публичните органи и всички административни и съдебни органи. Те не подлежат на **обжалване**. **Силата на пресъдено нещо** се отнася не само до диспозитива на решението, но и към мотивите, които са неговото основание. Конституционният съвет приема обаче молби за поправка на фактически грешки.

Разпоредба, която е била обявена за противоконституционна при предварителния контрол за конституционност, не може да бъде обнародвана или прилагана.

Разпоредба, която е била обявена за противоконституционна вследствие на приоритетен въпрос за конституционност, се отменя с публикуването на решението на Конституционния съвет или на по-късна дата, определена в това решение. Съветът определя условията и границите, в рамките на които могат да бъде оспорени последиците от действието на разпоредбата.

Резултатите от решенията по споровете по избирателни въпроси са разнообразни и варират от анулиране на бюлетини до анулиране на самите избори, и може да доведат до обявяване на това че кандидатът не отговаря на условията и/или че избраното лице трябва да се оттегли от служба.

Решенията се **съобщават** на страните и се **публикуват** в **Държавен вестник на Френската република** (*Journal officiel de la République française*). В случай на предварителен контрол за конституционност се публикуват и всички молби от страна на парламента и становищата на правителството.

Всички решения на Съвета от неговото създаване до сега могат да бъдат намерени на уебсайта на Конституционния съвет.

Административни съдилища

Функции на административните съдилища

Административните актове подлежат на контрол от **административните съдилища, които са независими от администрацията** (разделяне на административната от съдебната функция) и различни от общите съдилища (съдебен дуализъм). Контрол може да се упражнява и от административните органи, но решенията им също подлежат на съдебен контрол.

Административните съдилища (*tribunaux administratifs*) са **съдилища от първа инстанция, които разглеждат делата по общия ред**.

Специализираните административни съдилища обаче са многобройни и разнообразни и включват:

финансови съдилища (регионални сметни палати (*chambres régionales des comptes*) и Сметната палата (*Cour des comptes*),

съдилища по въпросите на социалното подпомагане (комисии по департаменти (*départements*) и централната комисия за социална помощ),

професионални дисциплинарни съдилища (Съд по бюджетна и финансова дисциплина (*Cour de discipline budgétaire et financière*), Висш съдебен съвет (*Conseil supérieur de la magistrature*), професионални дисциплинарни органи, университетски органи и т.н.).

Техните решения по правило се обжалват пред **административните апелативни съдилища** (*cours administratifs d'appel*), чиито решения на свой ред могат да бъдат отнесени за касационно обжалване пред **Върховния административен съд** (*Conseil d'État*). В рамките на тази функция, подобно на Върховния касационен съд, Върховният административен съд упражнява единствено контрол за правилното прилагане на процесуалните и материалните норми в оспорваните пред него съдебни решения но освен това Върховният административен съд е съд от първа и последна инстанция по отношение на някои спорове, например при оспорване на подзаконовите актове на министрите.

Споровете за подсъдност между двата вида съдилища се разрешават от Съда по споровете за подсъдност (*Tribunal des conflits*), съставен на паритетен принцип от членове на Върховния касационен съд и на Върховния административен съд. Конституционният съвет следи за конституционността на законите и не е компетентен по отношение на административните актове или действия.

Вътрешна организация на административните съдилища

Административните съдилища (които са 42 на брой) и **административните апелативни съдилища** (които са 8 на брой) са организирани в отделения, чиито брой и специализация варират в зависимост от личния състав на съда и избраната от ръководителя на съда вътрешна организация. От своя страна Върховният административен съд има само едно отделение със съдебни функции — отделението за съдебни спорове (*Section du contentieux*), а останалите отделения, наречени „административни“, осигуряват консултативната функция на Върховния административен съд.

Отделението за съдебни спорове има 10 подразделения, специализирани в различни области на съдебните спорове. Съдебният състав, който се произнася по споровете по общия ред, обединява две от тези подразделения (девет членове). Ако делото е по-сложно или обществено значимо, то може да бъде разглеждано от отделението за съдебни спорове (в състава влизат председателите на подразделенията, председателят на отделението и неговите заместници — 17 членове) или от Общото събрание за съдебни спорове (*Assemblée du contentieux*) (то е съставено от председателите на отделенията и се оглавява от заместник-председателя на Върховния административен съд — 13 членове)

Статут на членовете на административните съдилища

Членовете на административните съдилища традиционно не се наричат „магистрати“ (*magistrats*) по смисъла на френската Конституция, тъй като този термин е запазен за членовете на общите съдилища. Техният статут е този на държавни служители. Поради тази причина дълго време законодателството, приложимо по отношение на членовете на административните съдилища, не включваше никакво специално правило, различно от правилата, приложими по отношение на останалите държавни служители. През осемдесетте години на XX в. обаче **тази ситуация претърпя развитие, в резултат на което тяхната независимост беше укрепена**, така че преобладаващата днес тенденция е те да бъдат приобщавани към магистратите. Те са наречени по този начин в някои нормативни текстове, а и всички правила, уреждащи кариерното им развитие, им осигуряват *de facto* пълна независимост.

Докато съдиите от общите съдилища са обединени в една структура, съдиите от административните съдилища принадлежат към две различни структури (*corps*): тази на членовете на Върховния административен съд и тази на членовете на първоинстанционните административни съдилища и административните апелативни съдилища.

Независимо от това, че правилата, уреждащи статута на тези две структури, дълго време бяха разпокъсани в различни нормативни актове, статутът на членовете на Върховния административен съд, както и този на членовете на първоинстанционните административни съдилища и административните апелативни съдилища, вече се уреждат от разпоредбите на Кодекса на административното правосъдие.

Бази данни с правна информация в тези области

Базите данни с правна информация във Франция са обект на обществена услуга за разпространение в интернет. Уебсайтът **Légifrance** съдържа: в базата данни „JADE“ — решенията на Върховния административен съд, на Съда за решаване на спорове, на административните апелативни съдилища и избрани решения на първоинстанционните административни съдилища; в базата данни „CONSIST“ — решенията на Конституционния съвет.

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът до базата данни е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието

Базата данни „JADE“ съдържа 230 000 решения и в нея годишно се въвеждат 12 000 нови решения, а базата данни „CONSTIT“ съдържа 3 500 решения и в нея годишно се въвеждат 150 нови решения.

Връзки по темата

 Компетентност на съдилищата — Франция

Последна актуализация: 17/01/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Специализирани съдилища - Хърватия

Специализираните съдилища са съдилищата за простъпки, търговските съдилища и административните съдилища в качеството им на съдилища от първа инстанция, и Висшият съд за простъпки на Република Хърватия, Висшият търговски съд на Република Хърватия и Висшият административен съд на Република Хърватия в качеството им на апелативни съдилища.

Различни области на правораздавателна компетентност:

Съдилища за простъпки — по силата на Закона за съдебните райони и седалищата на съдилищата бяха създадени 61 съдилища за простъпки. Съдилищата за простъпки се произнасят като първа инстанция по нарушения, свързани с пътната безопасност, икономиката и обществения ред. **Законът все още е в сила, но ще бъде отменен на 1 юли 2015 г., когато ще влязат в сила разпоредбите на Закона за съдебните райони и седалищата на съдилищата (NN 128/14).**

Търговски съдилища — в Република Хърватия съществуват седем търговски съдилища (в Загреб, Сплит, Риека, Осиек, Биеловар, Вараздин, Задар), които се произнасят по спорове между дружества и по искания за учредяване или прекратяване на дружества, поддържат съдебни регистри на дружествата, провеждат производства по признаване на чуждестранни съдебни решения и на арбитражни решения по търговски

спорове, провеждат производства по несъстоятелност и предоставят международна правна помощ, като събират доказателства по търговски дела и извършват други дейности.

Административни съдилища — в Република Хърватия съществуват четири административни съдилища — в Загреб, Сплит, Риека и Осиек. Тези съдилища се произнасят по жалби срещу индивидуални административни актове на публичноправни органи, жалби срещу действия на публичноправни органи, жалби срещу неспазването на задължение за издаване на индивидуални административни актове и жалби срещу административни споразумения и изпълнението на административни споразумения.

Висшият съд за простъпки на Република Хърватия, Висшият търговски съд на Република Хърватия и Висшият административен съд на Република Хърватия, чиито седалища са в Загреб, се произнасят като втора инстанция по жалби срещу решения на съдилищата за простъпки, търговските и административните съдилища в Хърватия.

Съдилища за простъпки

произнасят се като първа инстанция по леки нарушения, освен в случаите, в които законът предвижда производството за простъпки да се извършва от друг орган,

предоставят международна правна помощ в производства в рамките на тяхната компетентност и извършват други предвидени в закона дейности.

[Съдилища за простъпки](#) (274 Kb)

Търговски съдилища

В допълнение към компетентността, предвидена в други закони, търговските съдилища:

са компетентни в областта на вписванията и поддържат съдебни регистри,

се произнасят по вписването в Регистъра на корабите и яхтите в сферите на компетентност на търговските съдилища съгласно Кодекса на морското корабоплаване, по ограничаването на отговорността на собствениците на кораби и по жалби срещу окончателното разпределение на щетите, считащи се за обща авария, освен ако в закон не е предвидено друго за определен вид дела,

се произнасят по заявления във връзка с учредяване, осъществяване на дейност и прекратяване на дружества,

се произнасят в рамките на охранителни производства, предвидени в Закона за дружествата,

провеждат производства за признаване на чуждестранни съдебни решения, както и на арбитражни решения по търговски спорове,

извършват действия за обезпечаване на доказателства в производства от тяхната компетентност,

налагат обезпечителни мерки в производства и във връзка с производства, попадащи в тяхната компетентност,

постановяват решения по молби за откриване на производство по несъстоятелност и провеждат производства по несъстоятелност,

предоставят международна правна помощ, като събират доказателства по търговски дела,

изпълняват други функции, предвидени по закон.

[Търговски съдилища](#) (192 Kb)

Моля, имайте предвид, че на 1 април 2015 г. ще започне да функционира нова мрежа от общински (районни) и търговски съдилища, която ще се състои от 24 общински (районни) съдилища и 8 търговски съдилища. На 1 юли 2015 г. ще започне да функционира нова мрежа от 22 съдилища за простъпки. Тяхната правна уредба е предвидена в [Закон за съдебните райони и седалищата на съдилищата \(NN 128/14\)](#)

Предоставената тук информация е актуална и точна, но ще бъде отново актуализирана след 1 април 2015 г. или след 1 юли 2015 г.

Административни съдилища

произнасят се по жалби срещу индивидуални административни актове на публичноправни органи,

произнасят се по жалби срещу действия на публичноправни органи,

произнасят се по жалби срещу неспазването на задължение за издаване на индивидуални административни актове или неизпълнение на задължение от страна на публичноправен орган за предприемане на действия в рамките на законоустановения срок,

произнасят се по жалби срещу административни споразумения и изпълнението на административни споразумения,

произнасят се в други случаи, предвидени по закон.

[Административни съдилища](#) (180 Kb)

Висш съд за простъпки на Република Хърватия

произнася се по жалби срещу решения на съдилищата за простъпки и органите на държавната администрация, действащи като първа инстанция в производства за простъпки, и по жалби срещу решенията на други органи, когато това е предвидено в специален закон,

произнася се по спорове за подсъдност между съдилищата за простъпки,

произнася се по извънредни средства за правна защита срещу окончателни и задължителни решения във връзка с нарушения, когато това е

предвидено в специален закон,

изпълнява други функции, предвидени по закон.

Висш съд за простъпки на Република Хърватия

Ulica Augusta Šenoje 30

10 000 Zagreb

Телефон: +385 1 480 75 10

Факс: +385 1 461 12 91

Електронна поща: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr

<http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

Висш търговски съд на Република Хърватия

произнася се по жалби срещу решения, постановени на първа инстанция от търговските съдилища,

решава спорове за местна подсъдност между търговските съдилища и се произнася по прехвърлянето на компетентност между търговските

съдилища,

изпълнява други функции, предвидени по закон.

Висш търговски съд на Република Хърватия

Berislavićeva 11

10 000 Zagreb

Телефон: +385 1 489 68 88

Факс: +385 1 487 23 29

<http://www.vtsrh.hr/>

Висш административен съд на Република Хърватия

произнася се по жалби срещу решения и обжалваеми определения и разпоредения на административните съдилища,
произнася се по законосъобразността на общите административни актове,
произнася се по спорове за подсъдност между административни съдилища,
произнася се в други случаи, предвидени по закон.

Висш административен съд на Република Хърватия

Frankopanska 16

10 000 Zagreb

Телефон: +385 1 480 78 00

Факс: +385 1 480 79 28

<http://www.upravnisudrh.hr/>

Последна актуализация: 20/07/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Специализирани съдилища - Италия

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на специализираните съдилища в Италия.

Специализирани съдилища

Член 102 от Конституцията забранява създаването на нови „извънредни или специални“ съдилища. В рамките на обикновените съдилища обаче могат да се създават **отделения**, специализирани в определени материи, като съдиите в този съд се подпомагат от граждани, които не са професионални съдии (напр. специализираните аграрни отделения).

В член 103 от Конституцията също така се предвиждат редица специални съдилища, включително административни съдилища, Сметната палата и военни съдилища, които са съществували преди влизането в сила на Конституцията.

Военните съдилища (*tribunali militari*), които имат юрисдикция за разглеждане на военни престъпления, извършени от членове на въоръжените сили, са отделени от обикновената съдебна система и се администрират от свой автономен орган, наречен Върховен съвет на военната магистратура (*Consiglio Superiore della Magistratura Militare*).

Административни съдилища

Административните съдилища разглеждат спорове между частни страни и обществени органи относно решения, взети от публичната администрация.

Административните съдилища решават дали дадена административна мярка е предприета правилно; те не разглеждат целесъобразността на мярката. С молба до административен съд се отправя искане до съда да отмени дадена административна мярка на основание нейната неправомоерност поради липса на правомощие (*incompetenza*), нарушение на закона (*violazione di legge*) или злоупотреба с правомощия (*eccesso di potere*).

По принцип критерият, който разграничава юрисдикцията на съдилищата с обикновена юрисдикция и юрисдикцията на административните съдилища, е естеството на щетата, предмет на иска, а именно дали административната мярка нарушава право (*diritto soggettivo*) или само легитимен интерес (*interesse legittimo*): административните съдилища разглеждат дела, свързани с легитимни интереси, въпреки че съществуват и някои други области, в които те имат изключителна юрисдикция.

Автономният орган на административните съдилища е Председателският съвет на административната съдебна власт (*Consiglio di Presidenza della Magistratura Amministrativa*).

Регионалните административни съдилища (*tribunali amministrativi regionali*) са първоинстанционни съдилища;

Държавният съвет (*Consiglio di Stato*) е апелативен съд.

Сметната палата и данъчните трибунали имат юрисдикция по административни дела в определени области.

Сметната палата (*Corte dei Conti*) се състои от съдии и прокурори, които са специализирани в областта на счетоводството. Разследванията се извършват от Службата на главния прокурор (*Ufficio del procuratore generale*), която е част от Сметната палата. В резултат на проведената наскоро реформа Сметната палата вече има независими регионални отделения (*sezioni regionali*), които изпълняват решения и имат одиторски функции в своите области.

Автономният орган на Сметната палата е Председателският съвет (*Consiglio di Presidenza*).

Съдебната палата има правомощия да:

проверява предварително съответствието със закона на група мерки, предприети от правителството и от други публични органи

прави преглед на финансовото управление и на активите на публичните администрации

взема решения по въпроси, свързани с публичните сметки, пенсии и с отговорността на държавните служители.

Данъчните трибунали (*commissioni tributarie*) имат юрисдикция по данъчни въпроси.

Бази данни с правна информация

На уебсайта на [военните съдилища](#) можете да намерите исторически бележки и информация относно производствата. Също така там са публикувани основните исторически дела, свързани с военни престъпления.

Уебсайтът на [регионалните административни съдилища и Държавния съвет](#) предлага безплатен достъп до графика на заседанията и до пълния текст на решенията и постановленията в спорове между публични органи и частни страни във връзка с мерки, предприети от публичната администрация.

Поради съображения, свързани със защитата на личните данни, търсенето в неприключили дела подлежи на определени ограничения.

Основните решения на Сметната палата се публикуват на нейния уебсайт и могат да се ползват за справка безплатно.

Уебсайтът на Сметната палата също така служи като портал за регионалните отделения на Палатата и предоставя подробна информация за тяхната роля и функциониране.

Наименование и интернет адрес на базата данни

 [Раздел за военните съдилища на уебсайта на Министерството на отбраната](#)

 [Уебсайт на административните съдилища](#)

Последна актуализация: 02/04/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Специализирани съдилища - Кипър

В Република Кипър (Κυπριακή Δημοκρατία) функционират следните специализирани съдилища:

Съд по семейни дела (Οικογενειακά Δικαστήρια)

Трибунал по трудови спорове (Δικαστήρια Ελέγχου Ενοικιασέων)

Трибунал за регулиране на наемните цени (Δικαστήρια Ελέγχου Ενοικιασέων) и Военен съд (Στρατιωτικό Δικαστήριο).

Специализирани съдилища

Съд по семейни дела

От изключителната компетентност на Съда по семейни дела е да разглежда иски молби за развод, упражняване на родителски права върху дете, издръжка и имуществени спорове между съпрузи, които принадлежат към гръцката православна църква.

Ако страните принадлежат към една от другите религиозни групи в Кипър, а именно: арменци, маронити или римокатолици, компетентността по горепосочените дела принадлежи на Съда по семейни дела за религиозните групи.

Функционират 3 съдилища по семейни дела, един за района на Никозия и Кирения, един за района на Лимасол и Пафос и един за района на Ларнака и Фамагуста. Също така функционира и 1 съд по семейни дела за религиозните групи за територията на цялата държава Кипър със седалище в Никозия.

Делата, отнесени за разглеждане от Съд по семейни дела, се разглеждат от един съдия, с изключение на исковите молби за развод, които се разглеждат от състав, включващ трима съдии.

Трибунал по трудови спорове

От изключителната компетентност на Трибунала по трудови спорове е да разглежда всички трудови спорове, произтичащи от прекратяване на трудови правоотношения, които са свързани с изплащането на обезщетение за незаконно уволнение (освен в случаите, в които исканата сума надвишава равностойността на работната заплата за две години, като в този случай компетентността се предоставя на Районния съд), обезщетение при липса на предизвестие, обезщетения при уволнения и иски, произтичащи от трудовия договор, каквито са исковите за неизплатени работни заплати, годишен отпуск, тринадесета заплата или допълнителни възнаграждения. Той също така е компетентен при разглеждане на всички граждански иски въз основа на Закона за закрила на майчинството (Ο περί Προστασίας της Μητρότητας Νόμος), дела за неравнопоставено третиране и сексуален тормоз на работното място и спорове между осигурителни фондове (Ταμεία Πρόνοιας) и техните членове.

В състава на Трибунала по трудови спорове влизат председател или съдия, който е член на Съдебната служба на републиката (Δικαστική Υπηρεσία της Δημοκρατίας) и двама непрофесионални членове, назначени по препоръка на съюзите на работодателите и профсъюзите на работниците. Непрофесионалните членове имат изцяло консултативна роля.

Понастоящем в републиката функционират 3 трибунала по трудови спорове със седалища в Никозия, Лимасол и Ларнака.

Трибунал за регулиране на наемните цени

Трибуналят за регулиране на наемните цени е компетентен да разглежда дела за възстановяване на владение върху отдаден под наем имот, определяне на справедливи наемни цени и всички други свързани въпроси или допълнителни такива.

В състава на всеки трибунал за регулиране на наемните цени (които понастоящем са три на брой) влизат председател, който е представител на съдебната власт, и двама непрофесионални членове, назначени от сдружения на наемателите и наемодателите. Непрофесионалните членове имат изцяло консултативна роля.

Военен съд

Военият съд е компетентен да гледа дела за престъпления, извършени от военен персонал в нарушение на Военния наказателен кодекс (Στρατιωτικός Ποινικός Κώδικας), Закона за националната гвардия (Ο περί Εθνικής Φρουράς Νόμος), Наказателния кодекс (Ποινικός Κώδικας) или всички други закони, независимо от предвидената за тях присъда. Във Военния съд се завеждат дела също така и срещу частни лица съгласно разпоредбите на Военния наказателен кодекс или който и да било друг закон.

Ако обвиняемият има чин полковник или по-висок чин, съставът на Военния съд е същият като състава на Съда по наказателни дела.

Председателят на съда е съдия, който е член на Съдебната служба на републиката. Двама офицери, назначени от Висшия съдебен съвет (Ανώτατο Δικαστικό Συμβούλιο), също така са членове на съда, но те имат изцяло консултативна роля.

Административни съдилища

Исковите молби за анулиране на административни актове се разглеждат на първа инстанция от един съдия от Върховния съд, а при обжалване — от състав от 5 съдии.

Бази данни с правна информация

Все още не е създадена официална база данни с правна информация. Налични са редица частни бази данни с правна информация, някои от които предлагат абонаментни услуги, а други безплатен достъп.

Те съдържат информация относно съдебни решения и първично законодателство.

Последна актуализация: 25/06/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Латвия

Настоящият раздел ви предоставя преглед на специализираните съдилища в Латвия.

Специализирани съдилища

Конституционен съд на Република Латвия (*Satversmes tiesa*)

Съгласно [Конституцията на Република Латвия](#) (наричана по-нататък „Конституцията“) в страната има **Конституционен съд (*Satversmes tiesa*)**, който е независим съдебен орган и разглежда, в рамките на предоставените му от закона правомощия, делата за конституционност на законодателството и дела по други въпроси, предвидени в закона. Конституционният съд може да обезсилва законите и подзаконовите актове или части от тях.

Съгласно член 16 от [Закона за Конституционния съд \(*Satversmes tiesas likums*\)](#) Конституционният съд разглежда делата, свързани със: съответствието на законите с Конституцията;

съответствието на международните договори, подписани или сключени от Латвия, с Конституцията (включително преди ратифицирането им от латвийския парламент — Saeimā);

съответствието на законовите и подзаконовите нормативни актове, или на части от такива актове, с норми на правото, ползващи се с по-голяма юридическа сила;

съответствието със закона на другите актове, приети от Парламента (*Saeimā*), правителството, президента, председателя на Парламента или министър-председателя (с изключение на административните актове);

съответствието със закона на заповедите, с които даден министър, оправомощен за целта от правителството, отменя решения на органи на местната администрация;

съответствието на разпоредбите на латвийското национално законодателство с международните споразумения, сключени от Латвия, които не противоречат на Конституцията.

Конституционният съд се състои от седем съдии, които се назначават с мнозинство от общия брой гласове в Парламента, т.е. с не по-малко от 51 гласа. Трима от съдиите се назначават по предложение на не по-малко от десет народни представители от Парламента, двама — по предложение на Министерския съвет и двама — по предложение на Пленума (Общото събрание) на Върховния съд. Пленумът на Върховния съд избира кандидатите за длъжността съдия в Конституционния съд измежду латвийските съдии.

Конституционният съд не може да образува дела по собствена инициатива; за целта той трябва да бъде сезиран от лицата, предвидени в закона. Според действащото законодателство Конституционният съд може да бъде сезиран от:

президента на Републиката;

парламента;

поне двадесет народни представители;

Министерски съвет (*Ministru kabinets*);

главния прокурор;

Сметната палата на Латвия;

общинските съвети;

Омбудсмана, когато институцията или държавният служител, издал оспорвания акт, не е отстранил установените недостатъци в определения от Омбудсмана срок;

съдилищата, разглеждащи граждански, наказателни или административни дела;

съдиите по вписванията в отделенията по кадастри и имотни регистри, които вписват недвижими имоти или права, свързани с тези имоти, в кадастъра и имотния регистър;

всяко физическо или юридическо лице, чиито основни права, регламентирани в Конституцията, са нарушени;

Съдебният съвет (*Tieslietu padome*) в рамките на законоустановената си компетентност.

Делата относно конституционността на законите и подзаконовите актове, относно съответствието на нормите на националното законодателство с международните споразумения, които са сключени от Латвия и не противоречат на Конституцията, и относно съответствието с Конституцията на международните споразумения, подписани или сключени от Латвия (включително преди ратифицирането им от парламента), както и на останалите нормативни актове или части от тях, се разглеждат от Конституционния съд в пълен състав. Останалите дела се решават от състав от трима съдии, освен ако Конституционният съд реши друго.

Решенията на Конституционния съд са окончателни и придобиват сила на пресъдено нещо от момента на произнасянето им. Както те, така и тълкуването на правните норми, дадено в тях, са задължителни за всички национални и местни институции и длъжностни лица, включително съдилищата, както и за физическите и юридическите лица.

Правните норми, обявени от Конституционния съд за противоречащи на правна норма от по-висока степен, се смятат за отменени, считано от публикуването на съдебното решение, освен ако съдът реши друго. Ако Конституционният съд приеме, че международно споразумение, подписано или сключено от Латвия, противоречи на Конституцията, Министерският съвет е длъжен незабавно да предприеме действия за неговото изменение, денонсиране, суспендиране или оттегляне на страната от споразумението.

Юридически бази данни

Наименование и URL адрес на базата данни

[Съдебна практика на Конституционния съд \(търсене\)](#)

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието на базата данни

Базата данни съдържа решенията на Конституционния съд на Република Латвия.

Допълнителна информация

Интерфейсът за търсене в базата данни, както и съдебните решения са достъпни на латвийски и английски език.

Връзки

[Конституционен съд на Република Латвия \(*Satversmes tiesa*\)](#)

Последна актуализация: 09/08/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Литва

Настоящата страница съдържа информация относно специализираните съдилища в Литва.

Специализирани съдилища

 Конституционният съд на Република Литва (*Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas*) гарантира върховенството на **Конституцията** в рамките на правната система. Той се произнася по въпроси на конституционното правосъдие чрез разглеждане на това дали законите и други законодателни актове, приемани от парламента, са в съответствие с Конституцията, и дали актовете, приемани от президента или правителството на Републиката, са в съответствие с Конституцията и законодателството.

Административни съдилища

В Литва съществуват шест административни съдилища:

Върховен административен съд на Литва (*Lietuvos Vyriausios administracinis teismas*)

Пет окръжни административни съдилища

Върховен административен съд

Върховният административен съд (*Vyriausios administracinis teismas*) е съдът от първа и последна инстанция по административни дела, разпределени в съответствие с неговата компетентност по закон. Той разглежда жалби срещу решения, постановления и нареждания на окръжните административни съдилища и срещу решения на районните съдилища по дела, включващи административни нарушения.

Върховният административен съд също разглежда молби за възобновяване на приключени административни дела, включително дела, включващи административни нарушения в областите, предвидени по закон. Върховният административен съд е развил уеднаквена практика за тълкуването и прилагането на законите и други законодателни актове.

Окръжни административни съдилища

Окръжните административни съдилища са съдилища със специална компетентност. Тяхната функция е да разглеждат жалби (петиции) относно административни дейности и прояви на действие или бездействие (неизпълнение на задължения) от страна на субекти в публичната и вътрешната администрация.

Окръжните административни съдилища разглеждат спорове в областта на **публичната администрация** и се занимават с въпроси, свързани със законосъобразността на регулаторни административни актове, данъчни спорове и т.н.

Преди прибягване към административен съд, отделни правни действия или дейности, предприети от субекти на публичната администрация, могат да се оспорват в досъдебната фаза. При такива случаи споровете се разглеждат от общински комисии за спорове в областта на публичната администрация; районни комисии за административни спорове и **главната комисия за административни спорове** (*Vyriausioji administracinių ginčų komisija*).

Последна актуализация: 18/02/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Специализирани съдилища - Люксембург

В този раздел ще намерите кратък преглед на специализираните съдилища в Люксембург.

Специализирани съдилища

Специализирани съдилища в системата на общите съдилища

Арбитражен съвет и висш съвет по социално осигуряване

Всички **спорове в областта на социалното осигуряване**, отнасящи се до членство или задължително осигуряване, осигурителни вноски, глоби за административни нарушения и осигурителни плащания, освен посочените в член 317 или тези по членове 147 и 148 от Кодекса за социално осигуряване (*Code des assurances sociales*) се решават от Арбитражния съвет по социално осигуряване (*Conseil arbitral des assurances sociales*) и подлежат на обжалване пред Висшия съвет по социално осигуряване (*Conseil supérieur des assurances sociales*). Решенията, постановени от Арбитражния съвет като последна инстанция, както и решенията на Висшия съвет по социално осигуряване, могат да бъдат обжалвани пред Касационния съд.

Административни съдилища

Административен съд

Освен ако в закона не е предвидено друго, пред Административния съд (*Cour Administrative*) със седалище в Люксембург могат да се обжалват решенията, постановени от Първоинстанционния административен съд (*tribunal administratif*) по жалби за **отмяна** на индивидуални административни актове или актове, издадени във връзка с нормативни административни актове. Като втора инстанция Административният съд също така разглежда **във въззивно производство** жалбите срещу постановени по административни жалби решения на други административни юрисдикции, чиято компетентност е уредена в специални закони.

Всички адвокати, които имат право да се явяват по дела пред съдилищата на Великото херцогство, имат право да се явяват по дела пред Административния съд; независимо от това, единствено „адвокатите, вписани в списък I“ на таблиците, изготвяни всяка година от съветите на адвокатските колегии имат право да извършват действия по събиране на доказателства и процесуални действия (процесуално представителство). Пред Административния съд държавата се представлява от пълномощник или от адвокат.

Първоинстанционен административен съд

Първоинстанционният административен съд със седалище в Люксембург разглежда жалбите за липса на компетентност, превишаване и злоупотреба с власт, нарушаване на закона или на процесуалните правила, които имат за цел защитата на частни интереси, **срещу всички административни решения**, за които в закона и подзаконовите нормативни актове не е предвидено обжалване по друг ред, и срещу всички нормативни административни актове, независимо от органа, който ги е издал. Той разглежда по същество и спорове, свързани с преките данъци и местните данъци и такси.

Решенията на Първоинстанционния административен съд могат да се обжалват пред Административния съд.

Първоинстанционният административен съд разглежда като съд по същество жалбите срещу решенията на директора на Администрацията на преките данъци, в случаите, в които законите в тази област допускат такова обжалване.

Други специализирани съдилища

Конституционен съд

Конституционният съд (*Cour Constitutionnelle*) се произнася с решения относно **съответствието на законите с Конституцията**, с изключение на тези, с които се ратифицират договори.

Когато някоя от страните в процеса повдигне пред общ или административен съд въпрос относно съответствието на даден закон с Конституцията, този съд е длъжен да сезира Конституционния съд, освен когато съдът счете, че: а) за решаването на конкретното дело не е необходимо решение по повдигнатия въпрос; б) въпросът е лишен от основание; в) Конституционният съд вече се е произнесъл с по въпрос със същото съдържание.

Съставът на Конституционния съд включва председателя на Върховния съд, председателя на Административния съд, двама членове на Касационния съд и петима магистрати, назначени от Великия херцог след съвместно становище на Върховния съд и Административния съд.

Конституционният съд заседава в състав от петима магистрати.

Бази данни с правна информация по тази материя

Вж. също [раздела за юрисдикциите](#) на уебсайта на Министерство на правосъдието.

Достъпът до базите данни безплатен ли е?

Да, достъпът до базите данни е **безплатен**.

Кратко описание на съдържанието

Вж. също уебсайта на [Арбитражния съвет и висшия съвет по социално осигуряване](#).

Вж. също уебсайта на [Административните съдилища](#).

Вж. също уебсайта на [Конституционния съд](#).

Връзки по темата

[Министерство на правосъдието](#)

Последна актуализация: 27/03/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Унгария

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на специализираните съдилища в Унгария.

Специализирани съдилища

Административни и трудови съдилища

Основният закон на Унгария дефинира съдебната система като структура на няколко нива и предвижда *създаване на специализирани съдилища за някои видове дела*. В рамките на съдебната система административните и трудови съдилища (*közigazgatási és munkaügyi bíróságok*) функционират като специализирани съдилища.

Те работят от 1 януари 2013 г. насам. Преди това техните функции са се изпълнявали от трудовите съдилища и съдилищата с обща компетентност.

Административният и трудовият съд, в качеството си на съд от първа инстанция, разглежда дела, свързани със съдебен контрол на административни решения или свързани с трудови правоотношения и други подобни правни отношения, отнесени до него от закона. Като втора инстанция действа съдът с обща компетентност или по дела, свързани със съдебен контрол, Върховният съд (Kúria).

Конституционен съд (alkotmánybíróság)

Конституционният съд е независим орган, който функционира отделно от съдебната система.

Конституционният съд е главният орган за защита на Основния закон и е със седалище в Будапеща.

Конституционният съд се състои от петнадесет членове, избрани за мандат от дванадесет години с мнозинство от две трети от членовете на унгарския парламент. Председателят се избира измежду членовете на Конституционния съд, с мнозинство от две трети от членовете на парламента. Мандатът на председателя продължава до края на неговия/нейния мандат като съдия от Конституционния съд. Членовете на Конституционния съд нямат право да членуват в политически партии или да участват в политически дейности. Подробните изисквания относно компетентността, организацията и функционирането на Конституционния съд са постановени в кардинални закони.

- Преглед на конституционността на законови актове, които са приети, но все още не са обнародвани;
- Преглед по инициатива на съдия на конституционността на законови актове, които следва да се прилагат в конкретно дело;
- Преглед след обжалване пред Конституционния съд на конституционността на законови актове, които следва да се прилагат в конкретно дело;
- Преглед след обжалване пред Конституционния съд на конституционността на съдебни решения;
- Преглед на конституционността на законови актове по инициатива на правителството, една четвърт от членовете на парламента или комисаря за основните права (alapvető jogok biztosa);
- Преглед на съответствието на законови актове с международни договори;
- Упражняване на други правомощия и изпълнение на допълнителни задължения, предвидени в Основния закон или други кардинални закони. Действайки в рамките на правомощията си по точки б), в) и г), Конституционният съд отменя нормативни актове и други законодателни решения, за които се установява, че са в нарушение на Основния закон; Действайки в рамките на правомощията си по точка г), съдът анулира съдебни решения, за които се установява, че са в нарушение на Основния закон; Действайки в рамките на правомощията си по точка е), съдът може да отмени нормативни актове и други законодателни решения, за които се установява, че са в нарушение на международен договор; или да наложи правните последици, установени от кардинални закони.

База данни с правна информация

Можете да намерите повече информация на уебсайта на [Конституционния съд на Република Унгария \(Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága\)](#).

Връзки по темата

[Официален уебсайт на Конституционния съд на Република Унгария](#)

[Официален уебсайт на унгарските съдилища](#)

Последна актуализация: 06/04/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този

документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [mt](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Специализирани съдилища - Малта

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на специализираните съдилища в Малта.

Специализирани съдилища

Конституционен съд	Втора инстанция Жалби	Този съд разглежда жалби във връзка с дела за твърдени нарушения на правата на човека, неправилно тълкуване на Конституцията и противоконституционност на законите . Той също така има първостепенна компетентност да се произнася по въпроси, свързани с членове на Камарата на представителите , и всяко искане, отправено към него във връзка с гласуване за избор на членове на Камарата на представителите.	Председателстван от председателя на Върховния съд, подпомаган от двама други съдии
Отделение с обща компетентност на Гражданския съд	Първа инстанция	Отделението с обща компетентност на Гражданския съд също разглежда дела, свързани с твърдени нарушения на правата на човека и основните свободи , защитени от Конституцията и Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи.	Председателстван от съдия
Промишлен трибунал	Първа инстанция	Този трибунал разглежда дела, свързани с незаконно уволнение и дискриминационно или друго противоправно третиране на работното място .	Председателстван от председател
Съвет за регулиране на наемните правоотношения	Първа инстанция	Съветът за регулиране на наемните правоотношения разглежда дела, свързани с промени в условията на наемни договори , включително повишаване на наемната цена и прекратяване на наемния договор. Тези дела трябва да се отнасят до наемни договори, сключени преди 1 юни 1995 г.	Председателстван от магистрат
Арбитражен съвет за решаване на поземлени спорове	Първа инстанция	Арбитражният съвет за решаване на поземлени спорове разглежда дела, свързани с категоризирането на отчуждена земя, общественото предназначение на отчуждаването и размера на обезщетението, дължимо на собственика.	Председателстван от магистрат
Съвет за контрол на арендата в земеделието	Първа инстанция	Този съвет разглежда дела, свързани с договори за аренда на земя , и искиове, предявени от собствениците за прекратяване на такива договори за аренда.	Председателстван от магистрат
Трибунал за административен контрол	Първа инстанция	Този трибунал има правомощия да контролира административните актове .	Председателстван от съдия или магистрат
Трибунал за подялба на наследства	Първа инстанция	Този трибунал разглежда и се произнася по дела във връзка с подялбата на имущество, което се съпритежава от наследниците на починало лице.	Председателстван от арбитър
Трибунал по въпросите на конкуренцията и потребителите	Жалби	Този трибунал разглежда и се произнася по жалби срещу решения, заповеди или мерки на генералния директор по въпросите на конкуренцията и генералния директор по потребителските въпроси. Решенията на трибунала са окончателни, освен в изключителни случаи, в които обжалването им е разрешено. Обжалването обаче е ограничено само до правни въпроси.	Председателстван от съдия, подпомаган от двама членове на съдебния състав
Съд за преразглеждане на нотариални актове	Първа инстанция	Това е специализиран съд, който контролира дейността на всички нотариуси, нотариалните архиви и публичния регистър. Той разполага с правомощия да посещава и извършва проверки на нотариалните архиви, публичния регистър и нотариалните кантори, както и да налага дисциплинарни наказания. Съдът също така има правомощия да разпорежда поправянето на невярна информация, съдържаща се в публичния регистър.	Състои се от членове, наречени инспектори (<i>Visitors</i>)

Съдебният контрол е процесът, при който решение на министерство, държавен орган или агенция може да бъде подложено на контрол и впоследствие отменено от съдилищата, ако бъде сметено за противозаконно.

Искът може да бъде подаден от всеки, който е понесъл вреда от правителствено решение или действие, което го засяга. Член 469А от глава 12 от Законите на Малта е действащата разпоредба, която предоставя такова правомощие на съдилищата. Дори при липса на тази законова разпоредба обаче, съдебният контрол може да се счита за **свойствено правомощие на съдилищата** въз основа на доктрината за разделение на властите, която е общо застъпена от демократичните държави.

Обикновените съдилища, по-точно отделението с обща компетентност на Гражданския съд, имат компетентност по такива въпроси, с право на обжалване пред Апелативния съд.

Законът за административното правосъдие влезе в сила на 1 януари 2009 г. и предвиди създаването на **Трибунала за административен контрол**.

Този независим и безпристрастен трибунал контролира административните актове, отнесени до него от всяко претърпяло вреда лице, и също така се произнася по отнесените до него спорове. Той се председателства от лице, което заема или е заемало длъжността на съдия или магистрат в Малта. Решенията на Трибунала могат да се обжалват пред Апелативния съд.

Други специализирани съдилища

Местни трибунали

Местните трибунали са неразделна част от съдебната система на Малта. Те могат да се разглеждат като **продължение на съдилищата** и се занимават със закононарушения, които макар и да са незначителни по характер, могат да причинят значително неудобство на обществеността. Местните трибунали се председателстват от комисар по правосъдието, който се назначава и отстранява от длъжност също както магистратите. Това гарантира, че всеки гражданин има възможност да изрази своите тежнения при спазване на основните принципи на справедливия процес. Съществуват девет местни трибунала, които обединяват няколко местни съвета.

Бази данни с правна информация

Моля вижте страницата **„Организация на правосъдната система в държавите членки – Малта“**, на която ще намерите подробна информация за съответните бази данни и връзки към тях.

Връзки по темата

- [Министерство на вътрешните работи и националната сигурност](#)
- [Министерство на правосъдието, културата и местното самоуправление](#)
- [Съдебни услуги](#)
- [Съдебни услуги – съдебни решения онлайн](#)
- [Съдебни услуги – съдебни производства](#)
- [Съдебни услуги – разпределение на съдебните зали](#)
- [Съдебни услуги – статистика](#)
- [Съдебни услуги – съдебни продажби на публичен търг](#)
- [Съдебни услуги – гражданскоправни формуляри \(на малтийски език\)](#)
- [Правни услуги \(Законодавателство на Малта\)](#)

Последна актуализация: 13/05/2015

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Холандия

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на специализираните съдилища в Нидерландия.

Административни съдилища

Административните съдилища в Нидерландия са:

окръжен съд (Rechtbank): първоинстанционен съд за всички административни дела

апелативен съд (Gerechtshof): апелативен съд за данъчни дела

Върховен съд (Hoge Raad): върховен съд за данъчни дела

Централен апелативен трибунал (Centrale Raad van Beroep): апелативен съд (и съд от последна инстанция) за дела, свързани със социалното осигуряване

Апелативен трибунал за търговия и индустрия (College van Beroep voor het bedrijfsleven): апелативен съд (и съд от последна инстанция) по социално-икономическо административно право

Департамент за административна съдебна практика на Държавния съвет (Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State): апелативен съд (и съд от последна инстанция) за всички административни дела, които не са решени от други апелативни съдилища.

Бази данни с правна информация

Информация може да бъде намерена на уебсайта, посветен на [съдебната система на Нидерландия](#).

Връзки по темата

- [Съдебна система на Нидерландия и Върховен съд на Нидерландия](#)

Последна актуализация: 11/01/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Австрия

Настоящият раздел предоставя информация относно специализираните съдилища по граждански и наказателни дела в Австрия

Специализирани съдилища

По принцип всеки съд е компетентен да разглежда всички видове дела.

В най-големите градове в Австрия има също специализирани съдилища:

5 във Виена — за граждански дела, наказателни дела, търговски дела [две съдилища], дела по трудови и социални въпроси

2 в Грац — за наказателни и други дела

Трудови дела са посочените в чл. 50 от Закона за съдилищата по трудови дела и дела, свързани със социалното осигуряване (*Arbeits- und Sozialgerichtsgesetz — ASGG*) гражданскоправни спорове относно трудови правоотношения, които се разглеждат по специфична за тях процедура. Тя съответства на гражданския процес, допълнен със специални разпоредби.

Компетентни да разглеждат трудови дела като първа инстанция са окръжните съдилища (*Landesgerichte*) (във Виена: Съдът по трудови дела и дела, свързани със социалното осигуряване), като втора инстанция — апелативните съдилища (*Oberlandesgerichte*), и като последна инстанция — Върховният съд (*Oberster Gerichtshof*). На всички инстанции решенията се постановяват от състави, състоящи се от един или повече професионални съдии и по един съдебен заседател от работнически и работодателски организации.

Производството по обжалване по трудови дела съответства на производството по обжалване в гражданския процес, като жалбите по първото подлежат на по-малко ограничения. Така например по трудовоправни спорове ревизионното обжалване пред Върховния съд, независимо от цената на иска, е винаги допустимо, ако е повдигнат правен въпрос от съществено значение.

Търговските дела представляват посочените в чл. 51 от Закона за компетентността на обикновените съдилищата по граждански дела (*Jurisdiktionsnorm - JN*) гражданскоправни спорове, в които един от участниците е търговец, и се разглеждат по правилата на гражданския процес, като се прилагат ограничен брой специални разпоредби. В съставите, които се произнасят по търговски дела на първа и втора инстанция, (но не и в съставите на Върховния съд), участва съдебен заседател, представляващ търговското съсловие.

В безспорното (охранително) производство (*Verfahren außer Streitsachen*) се решават онези частноправни въпроси (най-често: помирителни процедури, процедури относно родителски права и издръжка, или процедури, в които не се възпроизвежда класическият модел на страните с противоположни интереси), относно които поради специфичния им характер е предвидено този вид (сравнимо със безспорната съдебна администрация) производство.

В безспорното (охранително) производство като първа инстанция в преобладаващия брой случаи се произнасят районните съдилища (*Bezirksgerichte*), като втора инстанция — окръжните съдилища (*Landesgerichte*), и като последна инстанция — Върховният съд (*Oberster Gerichtshof*). На първа инстанция се произнася съд в състав от един съдия или съдебни служители със специална квалификация (*Rechtspfleger*), на втора и трета инстанция — състави от трима или петима професионални съдии.

Обжалването в безспорното (охранително) производство е сравнимо с това в гражданския процес. С оглед обаче на специфичния характер на производството по отношение на жалбите съществуват по-малко ограничения. В ограничена степен съществува възможност пред втората инстанция да бъдат приведени нови фактически и правни доводи извън рамките, определени от исканията и доводите на страните на първа инстанция.

Поради разнообразието на въпросите, разглеждани в това производство, в различните области съществуват често специални разпоредби.

Административни съдилища

В Австрия, считано от 1 януари 2014 г., решенията на административните органи не подлежат на обжалване по административен ред. Срещу издадените от тях индивидуални административни актове винаги може да бъде подадена жалба (*Beschwerde*) пред административен съд (федерален или провинциален). Решенията на административните съдилища, които се произнасят по същество, при определени обстоятелства подлежат на ревизионно обжалване пред Върховния административен съд (*Verwaltungsgerichtshof*).

Други специализирани съдилища

Особено положение

„Съдилищата на публичното право“ (*Gerichtshöfe des öffentlichen Rechts*), т.е. Конституционният съд и Върховният административен съд, имат особено положение в съдебната система на Австрия. Те, както и административните съдилища, създадени на 1 януари 2014 г., са независими съдилища, но са извън сферата на отговорност на Министерството на правосъдието. Конституционният съд и Върховният административен съд имат организационна автономия. Седалищата на двете съдилища са във Виена и тяхната юрисдикция обхваща цялата страна.

Тяхната функционална компетентност е различна от тази на обикновените съдилища. Те не се произнасят по граждански и наказателни дела (дори и като висшестояща инстанция), а имат специални функции в областта на публичното право. От януари 2015 г. обаче страните по дело, решено от едно от обикновените съдилища, разполагат с възможността при определени условия да отправят искане до Конституционния съд за отмяна на закон или подзаконов нормативен акт.

Конституционен съд

Основната задача на Конституционния съд (*Verfassungsgerichtshof*) е да осъществява контрол за спазването на конституцията. Тази задача включва и контрола за спазването на основните права. По-специално той е компетентен да извършва проверка на конституционността на следните закони, подзаконови нормативни актове и индивидуални административни актове:

федерални закони и закони на федералните провинции

нормативни административни актове

окончателни индивидуални административни актове

Ако е необходимо, Конституционният съд може да ги отмени.

За разлика от съдиите в другите съдилища, съдиите в Конституционния съд не работят като професионални съдии, а като съдии на почетна длъжност (*Honoratiorenrichter*). За конституционни съдии могат да бъдат назначавани само изявени личности, които вече са изградили успешна кариера като юристи на друга длъжност. Повечето от съдиите в Конституционния съд изпълняват задълженията си като допълнителна дейност и могат да продължат да упражняват предишната си професия (например като съдии или университетски преподаватели, но не и като административни служители — те трябва да бъдат освободени от служебните си задължения). Конституционният съд се свиква само на заседания, които обикновено се провеждат 4 пъти годишно.

Върховен административен съд

Върховният административен съд е компетентен да **осъществява контрол за законността на всички актове на публичната администрация**, с изключение на подзаконовите нормативни актове, които подлежат на контрол и отмяна само от Конституционния съд. Върховният административен съд е компетентен преди всичко да се произнася по ревизионни жалби относно законността на решенията по същество на административните съдилища.

Правни бази данни

Началната страница на уебсайта на [Министерството на правосъдието на Австрия](#) предоставя обща информация за австрийската съдебна система.

Безплатен ли е достъпът до правната база данни?

Да

Връзки по темата

[Компетентност на съдилищата - Австрия](#)

Последна актуализация: 25/04/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Полша

Настоящият раздел ви предоставя информация за организацията на специализираните съдилища в Полша.

Специализирани съдилища

В Полша съществуват няколко специализирани съдилища и трибунали.

Върховен съд (Sąd Najwyższy)

Върховният съд е най-висшият съдебен орган. Той осъществява съдебен надзор върху решенията на всички други съдилища и гарантира съгласуваност при тълкуването на законите и съдебната практика.

Върховният съд не е общ съд. Той изслушва касационни дела и други жалби срещу съдебни решения, и приема тълкувателни решения за разясняване на законови разпоредби, които пораждат неяснота или чието приложение води до несъответствия при вземането на съдебни решения. Освен това Съдът приема резолюции, уреждащи правни въпроси, отправени до него във връзка с конкретни случаи.

Полският Върховен съд (Sąd Najwyższy) публикува своите решения с обосновка на своя уебсайт, [полски Върховен съд](#), който е достъпен и на английски език.

Конституционен съд (Trybunał Konstytucyjny)

В полската съдебна система Конституционният съд (Trybunał Konstytucyjny) не се счита за общ съд.

Конституционният съд се произнася по въпроси относно:

Конституционността на националното законодателство и международните споразумения

Съответствието на националното законодателство с международните споразумения, които трябва да бъдат ратифицирани преди да бъдат одобрени от парламента

Съответствието на законовите разпоредби, издадени от централните държавни органи, ратифицираните международни споразумения и законодателните актове с Конституцията

Конституционността на целите или действията на политическите партии

Конституционни искиове.

Всички негови решения се публикуват заедно с обосновката на уебсайта на [Конституционния съд на Полша](#), който е достъпен и на английски език.

Държавен съд (Trybunał Stanu)

Държавният съд (Trybunał Stanu) решава дела, в които лицата, които заемат (или са заемали) най-висши държавни длъжности, са обвинени в нарушение на Конституцията или на други законови актове.

Повече информация можете да намерите на уебсайта на [полския Държавен съд](#).

Административни съдилища

Системата на административните съдилища включва **Висшия административен съд** (Naczelny Sąd Administracyjny) и **районни административни съдилища** — по един във всяко **воеводство** или район (województwie sądy administracyjne).

Висшият административен съд:

се произнася дали решенията на органите на местното управление или подзаконовите актове на местните органи на държавната администрация (terenowe organy administracji publicznej) съответстват на законодателството

се произнася по жалби срещу решения на административни органи; по решения, издадени в резултат на административни производства в отговор на жалби (или финализира такива производства); и по решения, които могат да бъдат обжалвани въз основа на определено дело постановява решения във връзка с решения на общински органи или на асоциации на такива органи отговаря на правни въпроси, изпратени за разглеждане от него от апелативни органи на местното управление.

От 1 октомври 2007 г. **Върховният административен съд** вече публикува всички свои решения заедно с обосновката им. Решенията преди тази дата продължават да се въвеждат в базата данни. Уебсайтът на Съда е достъпен само на полски език.

[Върховният административен съд](#) (Naczelny Sąd Administracyjny) публикува своите решения заедно с обосновката им на своя уебсайт.

Последна актуализация: 10/12/2012

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Португалия

Настоящата страница предоставя информация относно организацията на специализираните съдилища в Португалия.

Съдилища от първа инстанция (Tribunais militaresjudiciais de 1.ª instância)

Общите съдилища са съдилища, които разглеждат граждански и наказателни дела и упражняват компетентност по всички дела, които не са предназначени за други съдилища. По правило това са съдилища с обща компетентност.

Също така може да има и съдилища със специфична компетентност (които се занимават с въпроси, определени според приложимия вид производство) и специализирани съдилища, които се занимават със специфични въпроси (независимо от приложимата форма на производството).

Съдилища със специализирана компетентност

Съдилища за наказателни разследвания (Tribunais de Instrução Criminal)

Ролята на тези съдилища е да провеждат наказателни разследвания, да решават дали да продължи работата по случая и да изпълняват съдебни задължения във връзка с разследването.

Съдилища за *семеини дела* и дела, касаещи непълнолетни лица (Tribunais de Família e Menores)

Компетентността на съдилищата за семейни дела и дела, касаещи непълнолетни лица, включва следното:

действия, свързани с гражданското състояние на лицата: действия за разделяне на лица и имущество и за развод, както и всички свързани с тях действия, като например инвентаризация и предварителни производства, действия за обявяване на нищожност или анулиране на граждански брак и действия и изпълнителни производства, свързани с издръжка между съпрузи и между бивши съпрузи;

действия, свързани с родство: осиновяване, регулиране на упражняването на родителските отговорности и изслушване по въпросите, свързани с това, официално определяне на майчинство и бащинство и изслушване при оспорване на предполагаемо бащинство;

действия, свързани със защитата на интересите на изложените на риск непълнолетни лица: издаване на заповеди, свързани с ненавършилите пълнолетие деца, които са жертви на малтретиране, били са изоставени или са изпаднали в нищета или които са в положение, което вероятно излага на опасност тяхното здраве, сигурност, образование и нравственост, или разглеждане и произнасяне по молби за защита на ненавършилите пълнолетие деца срещу злоупотреба с власт в семейството или в институциите, на чиито грижи са поверени.

Трудови съдилища (Tribunais de Trabalho)

Гражданскоправните въпроси в компетенциите на трудовите съдилища включват например:

въпроси, свързани с подчинени трудови правоотношения и отношения, установени с цел сключване на трудови договори;

въпроси, свързани с трудови злоупотреки и професионални заболявания;

въпроси, възникващи между институциите, предоставящи социална сигурност или семейни помощи и съответните бенефициери, когато се касае до правата, правомощията или правни, регулаторни законови задължения на всяка от страните, без да се засяга компетентността на административните и данъчните съдилища;

гражданскоправни въпроси във връзка със стачки.

Търговски съдилища (Tribunais de Comércio)

Търговските съдилища са компетентни по-специално при:

производства по несъстоятелност, ако длъжникът е търговско предприятие или ако имуществото на несъстоятелния длъжник включва дружество;

действия по обявяване на несъществуване, недействителност и разваляне на учредителен акт и устав;

действия за спиране или отмяна на дружествени решения;

декларативни действия, в които възражението се отнася до индустриалната собственост, за всички случаи, за които са предвидени разпоредби в Кодекса за индустриалната собственост.

Морски съдилища (Tribunais Marítimos)

Морските съдилища са компетентни по въпроси, свързани с:

дължимото обезщетение за вреди, причинени или претърпени от кораби, лодки и други плавателни съдове или в резултат на морската им употреба съгласно общия ред на закона;

договори за строителство, ремонт, покупка и продажба на кораби, лодки и други плавателни съдове, при условие че са предназначени за морска употреба;

договори за превоз по море или договори за комбиниран или мултимодален транспорт;

договори за застраховане на кораби, лодки и други плавателни съдове, предназначени за морски цели, и на техните товари;

ипотеки и привилегии по отношение на кораби или лодки, в допълнение към всякакви реални гаранции във връзка с плавателните съдове и техните товари;

гражданска отговорност по отношение на замърсяването на морски и други води, попадащи под тяхна юрисдикция.

Съдилища за прилагане на наказанията (Tribunais de Execução de Penas)

Съдилищата за прилагане на наказанията са компетентни по-специално относно:

предоставяне на условно освобождаване (*liberdade condicional*) и решение за неговата отмяна;

разглеждане, удължаване и преразглеждане на мярката за сигурност „лишаване от свобода“ на лица, неносещи отговорност (*inimputáveis*);

предоставяне на освобождаване с пробация (*liberdade para prova*) и решение за неговата отмяна;

обявяване на края на наказание лишаване от свобода, на присъда без определен в закона срок (*pena relativamente indeterminada*) или на мярка за сигурност „интерниране“.

Специализиран съд за интелектуална собственост (Tribunal de Competência Especializada para a Propriedade Intelectual)

Този съд заседава в Лисабон и е компетентен да се занимава с действия, свързани с авторското право и сродните му права, индустриална собственост, интернет домейни, дружествени и търговски наименования, както и жалби срещу решения, постановени от Instituto Nacional da Propriedade Industrial (Националният институт за индустриална собственост), Fundação para a Computação Científica Nacional (Фондацията за национален научен анализ) и Instituto dos Registos e do Notariado (Института на регистрите и нотариусите).

Съдилища със специфична компетентност:

Съдилищата със специфична компетентност се занимават с въпроси, определени според приложимия вид производство. Те не са типични съдилища, а по-скоро отделения на окръжните съдилища като граждански отделения (*varas cíveis*), наказателни отделения (*varas criminais*), съдийски състави по граждански дела (*juízos cíveis*), съдийски състави по наказателни дела (*juízos criminais*), съдийски състави, занимаващи се с граждански дела, свързани с непълнолетни лица (*juízos de pequena instância cível*), съдийски състави, занимаващи се с наказателни дела, свързани с непълнолетни лица (*juízos de pequena instância criminal*), и съдилища по изпълнението (*juízos de execução*).

Varas cíveis са компетентни да се занимават с действия за декларативно решение, чиято стойност надхвърля компетенциите на Апелативния съд, където законът предвижда намесата на общия съд.

Varas criminais са компетентни, наред с другото, да се занимават с дела от наказателноправно естество, попадащи в компетенциите на общия съд или на съда със съдебни заседатели.

Juízos cíveis са компетентни да се занимават с производства от гражданскоправно естество, които не попадат в компетенцията на *varas cíveis* или *juízos de pequena instância cível*. *Juízos criminais* са компетентни по-специално да се занимават с дела от наказателноправно естество, които не се отнасят за разрешаване до *varas criminais* или *juízos de pequena instância criminal*.

Juízos de pequena instância cível са компетентни да се занимават с граждански дела по съкратената процедура (*processo sumaríssimo*), и граждански дела, които не са предвидени в Гражданско-процесуалния кодекс, които са обхванати от специална процедура и при които решението не подлежи на обикновена процедура по обжалване. *Juízos de pequena instância criminal* са компетентни по-специално да се занимават с дела, спрямо които се прилага една от трите съкратени процедури (*processo sumário*, *abreviado* и *sumaríssimo*).

Като част от процедурата по принудително изпълнение съдилищата по изпълнението са компетентни да изпълняват задачи, посочени в Гражданско-процесуалния кодекс.

Последна актуализация: 15/11/2013

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Румъния

Настоящата страница ви предоставя информация за специализираните съдилища на Румъния.

Специализирани съдилища

Трибунал за непълнолетни лица и семейноправни въпроси Брашов

Трибуналет за непълнолетни лица и семейноправни въпроси със седалище в Брашов разглежда дела, свързани с престъпления, извършени от непълнолетни лица или срещу непълнолетни лица. Преди създаването на този трибунал тези дела бяха разглеждани от Трибунал Брашов.

Специализирани трибунали

Има три специализирани трибунала (бившите търговски трибунали):

Специализиран трибунал Клуж;

Специализиран трибунал Муреш;

Специализиран трибунал Арджеш;

Те разглеждат дела, касаещи професионални лица. За професионално лице се счита всяко лице, ръководещо предприятие.

Военни съдилища

Компетентността на военните съдилища е определена в Наказателно-процесуалния кодекс. Всеки военен съд има статут на военно звено.

Йерархичната организация на военните съдилища е следната:

четири военни трибунала (в Букурещ, Клуж-Напока, Яш и Тимишоара);

Териториален военен трибунал Букурещ;

Военно-апелативен съд Букурещ;

Военните съдилища работят военни съдии, секретари, архивисти и други служители.

Военни трибунали

В Румъния има четири военни трибунала в следните градове:

Букурещ;

Клуж-Напока;

Яш;

Тимишоара.

Като висши съдилища от първа инстанция военните трибунали могат да разглеждат дела, отнасящи се до престъпления срещу отбраната на Румъния (например престъпления срещу военния ред и дисциплина, престъпления, извършени на бойното поле, и др.), или други престъпления, извършени във връзка със служебни задължения от военен персонал до и включително ранг полковник.

Териториален военен трибунал Букурещ

Териториалният военен трибунал разглежда следните дела:

Като **съд от първа инстанция** той разглежда дела, отнасящи се до следните престъпления, извършени във връзка със служебни задължения от офицери до и включително ранг полковник:

определени престъпления срещу живота, телесната неприкосновеност или здравето;

определени престъпления срещу личната свобода;

определени сексуални престъпления;

определени престъпления срещу собствеността;

определени престъпления по служба;

определени престъпления, които възпрепятстват правосъдието;

умишлени престъпления, които водят до смърт или самоубийство на жертвата;

престъпления, свързани с трафик или незаконна употреба на наркотици;

престъпления, свързани с несъстоятелност с измамна цел, ако престъплението е свързано с банковата система.

Като **касационен съд** той разглежда жалби срещу решения, постановени от военни трибунали във връзка с престъпления, преследвани по тълба на пострадалия, жалби срещу решения по наказателни дела, издадени от военен трибунал във връзка с превантивни мерки, условно освобождаване или предпазни мерки, и жалби срещу решения по наказателни дела, издадени от военен трибунал във връзка с изпълнение на присъди или реабилитация, както и други случаи, изрично предвидени от закона.

Регионалният военен трибунал се произнася и по **спорове за компетентност** между **военни трибунали** в неговия съдебен район.

Военно-апелативен съд Букурещ

Военно-апелативният съд разглежда следните дела:

като **съд от първа инстанция**:

престъпления срещу държавната сигурност или срещу мира и човечеството, извършени от военен персонал;

престъпления, извършени от съдии във военен трибунал или регионален военен трибунал или от военни прокурори от военните прокуратури към тези съдилища;

като **апелативен съд** той разглежда жалби срещу решения, постановени от регионален военен трибунал на първа инстанция.

като **касационен съд** той разглежда жалби срещу решения по наказателни дела, постановени от военен трибунал на първа инстанция, с

изключение на дела от компетентността на регионален военен трибунал, както и други дела, специално предвидени от закона;

той се произнася по **спорове за компетентност** между регионалните военни трибунали или между военните трибунали и регионалните военни трибунали, или между военни трибунали в границите на териториалната компетентност на различни регионални военни трибунали, както и по други дела, специално предвидени от закона.

Административни съдилища

В Румъния няма административни съдилища. Специални административни отделения в съдилищата имат са компетентни да разглеждат административни дела.

Други специализирани съдилища

Конституционен съд

Конституционният съд се състои от девет съдии, назначени с мандат от девет години, който не може да бъде удължаван или подновяван. Трима съдии се назначават от **Камарата на депутатите**, трима от **Сената** и трима от **Президента на Румъния**. Съдиите на Конституционния съд избират с тайно гласуване председателя на съда за мандат от три години. Конституционният съд заменя една трета от съдиите си на всеки три години.

Съгласно член 146 от **Конституцията на Румъния** Конституционният съд разполага със следните правомощия:

той се произнася относно конституционността на **закони** преди тяхното обнародване, при сезиране от президента на Румъния, председателя на една от камарите на парламента, правителството, Висшия касационен съд, Народния защитник или най-малко 50 депутати или най-малко 25 сенатори, както и служебно, в случай на инициативи с предложение за преразглеждане на Конституцията;

той се произнася относно конституционността на **договори** при сезиране от председателя на една от камарите на парламента, най-малко 50 депутати или най-малко 25 сенатори;

той се произнася относно конституционността на правилника на **парламента** при сезиране от председателя на една от камарите, парламентарна група, най-малко 50 депутати или най-малко 25 сенатори;

той се произнася по възражения за неконституционността на **закони и наредби**, повдигнати пред съдилища или търговски арбитражи; такова възражение може да бъде повдигнато директно и от Народния защитник;

той се произнася по **съдебни спорове** от конституционно естество между държавни органи, по искане на президента на Румъния, председателя на една от камарите на парламента, министър-председателя или председателя на Висшия магистратски съвет;

той упражнява надзор върху спазването на **процедурата** по избиране на Президент на Румъния и потвърждава изборните резултати;

той издава **консултативни становища** по предложения за отстраняване от длъжност на Президента на Румъния;

той установява наличието на **обстоятелства**, които оправдават нуждата от временно изпълняващ длъжността държавен глава, и докладва констатациите си на парламента и на правителството;

той упражнява надзор върху спазването на **процедурата** по организирането и провеждането на референдум и потвърждава резултатите от него;

той проверява дали са спазени условията гражданите да упражнят **законодателна инициатива**;

произнася се по възражения за неконституционността на дадена **политическа партия**;

изпълнява всички други **задължения**, предвидени в Основния закон относно съда (Закон № 47/1992, публикуван повторно).

Бази данни с правна информация

Следните бази данни с правна информация са достъпни онлайн:

Висшият касационен съд публикува своята съдебна практика на собствен [вебсайт](#);

Съдилищата публикуват резюмета на решенията си на портала на Съда. Вижте например [резюмета на решенията, издадени от Апелативния съд в Букурещ](#);

[Базата данни с правна информация на Румъния](#), притежавана и поддържана от **Законодателния съвет на Румъния**, съдържа пълния текст на законодателните актове на Румъния (закони, правителствени наредби, правителствени решения и др.);

Достъпът до базата данни безплатен ли е?

Да, достъпът до базата данни е безплатен.

Връзки по темата

[Компетентност на съдилищата — Румъния.](#)

Последна актуализация: 20/03/2014

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [sl](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Специализирани съдилища - Словения

Настоящият раздел ви предоставя информация за организацията на специализираните съдилища в Словения.

Съдилища по трудовоправни спорове и първоинстанционен съд по социалноосигурителни спорове (*Delovna sodišča in socialno sodišče prve stopnje*)

Съгласно действащите разпоредби съдилищата по трудовоправни спорове са компетентни да постановяват решения по индивидуални и колективни трудови спорове, а съдилищата по социалноосигурителни спорове са компетентни по социалноосигурителни спорове.

Съдилищата по трудовоправни спорове и първоинстанционният съд по социалноосигурителни спорове постановяват решения като първа инстанция Апелативния съд по трудовоправни и социалноосигурителни спорове (*Višje delovno in socialno sodišče*) се произнася по жалби срещу решенията на съдилищата по трудовоправни спорове и първоинстанционния съд по социалноосигурителни спорове, а Върховният съд на Република Словения се произнася по жалби срещу решенията и преразглежда решенията на Апелативния съд по трудовоправни и социалноосигурителни спорове.

Съдът по трудовоправни спорове е компетентен да постановява решения по следните индивидуални трудови спорове:

относно сключването, съществуването, продължителността и прекратяването на трудови правоотношения;

относно правата, задълженията и отговорностите, възникващи от трудови правоотношения между работници и работодатели или техните правоприменници;

относно правата и задълженията, възникващи от трудови правоотношения между работници и клиентите, за които са назначени да работят въз основа на споразумение между работниците и клиентите;

между работодатели и кандидати за работа във връзка с процедури по набиране на персонал;

относно правата и задълженията, произтичащи от индустриална собственост, възникващи между работник и работодател въз основа на трудови правоотношения;

относно работа, извършвана от деца на възраст под 15 години, чираци, ученици и студенти;

относно стипендии на служители между работодатели и ученици или студенти;

относно доброволното изпълнение на изпитателния срок;

в случаите, определени от закона.

Съдилищата по трудовоправни спорове също са компетентни да решават дали застрахователно дружество да бъде привлечено като съ-ответник в спор за обезщетение за вреди, по който компетентен е съд по трудовоправни спорове.

Ако ищецът е работник, не само съдът с обща териториална компетентност за ответника, но и съдът, в чийто съдебен район се извършва, е извършена или е трябвало да бъде извършена работата, както и съдът, в чийто съдебен район са възникнали трудовите правоотношения, също са компетентни.

Съдът по трудовоправни спорове е компетентен да постановява решения по следните колективни трудови спорове: между страните по колективен трудов договор или между страните по договора и трети лица относно действителността на договора и изпълнението на му;

- относно компетентността да се извършва колективно трудово договаряне;
- относно съответствието на колективните трудови договори със закона, взаимното съответствие с други колективни трудови договори и съответствието на правните действия на работодателя със закона и с колективните трудови договори;
- относно законността на стачките и другите видове протестно прекратяване на производството;
- относно участието на работниците в управлението;
- относно компетентността на профсъюзите във връзка с трудовите правоотношения;
- във връзка с решения относно представителността на профсъюзите;

в случаите, определени от закона.

За постановяване на решения по колективни трудови спорове, по които работодателят е страна, териториална компетентност има съдът с обща териториална компетентност за работодателя.

Съдът по социалноосигурителни спорове е компетентен да постановява решения по следните социалноосигурителни спорове:

1. В сферата на пенсионното осигуряване и осигуряването за нетрудоспособност:

- относно правата за и произтичащи от пенсионно осигуряване и осигуряване за нетрудоспособност;
- относно правата за и произтичащи от допълнително пенсионно осигуряване;
- относно изплащането на осигурителни вноски за задължително пенсионно осигуряване и осигуряване за нетрудоспособност и за допълнително задължително пенсионно осигуряване;
- относно определянето или прекратяването на длъжностни позиции, за които участието в допълнителното пенсионно осигуряване в задължително;
- относно доброволното участие в задължително пенсионно осигуряване и задължително осигуряване за нетрудоспособност и плащането на осигурителни вноски за такова осигуряване;
- относно признаването и купуването на осигурителен стаж;
- относно правото на държавна пенсия;
- във връзка с официалния регистър;

2. В сферата на здравното осигуряване:

- относно правата за и произтичащи от задължително здравно осигуряване и плащането на здравноосигурителните вноски;

3. В сферата на осигуряването за безработица и осигуряването по трудово правоотношение:

- относно правата за и произтичащи от задължително осигуряване за безработица и плащането на осигурителните вноски за такова осигуряване;
- относно доброволно участие в задължително осигуряване за безработица и плащането на осигурителните вноски за такова осигуряване;
- относно стипендии, при предоставянето на които решаващо е финансовото положение, и стипендии за талантиливи лица;
- относно заеми за обучение на базата на гаранции и субсидирани лихвени проценти, при отпускането на които решаващо е финансовото положение;

4. В сферата на родителската закрила и семейните помощи:

- относно правата за и произтичащи от осигуряване за родителска закрила и плащането на осигурителните вноски за такова осигуряване;
- относно правото на семейни помощи;

5. В сферата на социалните помощи:

- относно социалните помощи;
- относно правата на социални помощи съгласно различни параграфи, ако целта им е решаване на социалноосигурителното положение на ищеца и ако финансовото състояние е решаващо за признаване на правото на такива помощи.

Съдът по социалноосигурителни спорове също така е компетентен да постановява решения в сферите, посочени по-горе, по следните социалноосигурителни спорове:

- относно възстановяването на неправомерно придобити средства;

- относно обезщетението за вреди, нанесени от държавен орган или носител на публична власт на осигурено лице или ищец във връзка със социалното осигуряване, или вреди, нанесени на дадена институция от осигурено лице във връзка с осигурителните отношения или с упражняването на права съгласно социалното осигуряване.

Съдът по социалноосигурителни спорове също така е компетентен по определените от закона социалноосигурителни спорове.

Първоинстанционните съдилища в Република Словения са следните:

Съд по трудовоправни спорове на Селие (*Celje*) със седалище в Селие и компетентност на територията на съдебния район на Селие;

Съд по трудовоправни спорове на Копер (*Koper*) със седалище в Копер и компетентност на територията на съдебните райони на Копер и Нова Горица (*Nova Gorica*);

Съд по трудовоправни и социалноосигурителни спорове на Любляна със седалище в Любляна и компетентност да решава трудовоправни спорове на територията на съдебните райони на Краня (*Kranj*), Кръшко (*Krško*), Любляна и Ново место (*Novo mesto*) и за решаване на социалноосигурителни спорове за цялата територията на Република Словения;

Съд по трудовоправни спорове на Марибор със седалище в Марибор и компетентност на територията на съдебни райони на Марибор, Мурска Субота (*Murska Sobota*), Птуй (*Ptuj*) и Словен Градец (*Slovenj Gradec*).

Първоинстанционните съдилища решават трудовоправни спорове по седалището на съда, освен ако не е изрично посочено, че трябва да постановяват решенията си във външни отделения.

По трудовоправни и социалноосигурителни спорове първоинстанционният съд постановява решения в състав от председателстващ съдия и двама непрофесионални съдии, от които единият трябва да бъде избран от списък с кандидати, които са работещи или осигурени лица, а другият — от списък с кандидати, които са работодатели или институции.

Едноличен съдийски състав се произнася по индивидуалните трудови и социалноосигурителни спорове за имуществени претенции, при които цената на иска не надвишава размера, допустим според Гражданския процесуален закон за производство на преразглеждане (*revizija*). Едноличен съдийски състав се произнася по някои важни въпрос, независимо от цената на иска, напр. индивидуални трудови спорове, свързани с прекратяването на трудов договор, работа на изпитателен срок, извънреден труд, почивки и интервали за кратка почивка по време на работния ден, отпуск и други отсъствия от работа, задължението да се полага труд поради извънредни обстоятелства, дисциплинарни санкции, временно

отстраняване от длъжност поради образуване на дисциплинарно производство и временно преназначение; социалноосигурителни спорове относно правото на помощи за придружител, правото на помощи за нетрудоспособност за лица с физически увреждания и правото на балнеолечение.

Апелативен съд по трудовоправни и социалноосигурителни спорове (*Višje delovno in socialno sodišče*)

Съгласно действащите разпоредби съдилищата по трудовоправни спорове са компетентни да постановяват решения по индивидуални и колективни трудови спорове, а съдилищата по социалноосигурителни спорове са компетентни по социалноосигурителни спорове.

Апелативният съд по трудовоправни и социалноосигурителни спорове се произнася по жалби срещу решения на съдилищата по трудовоправни спорове и първоинстанционния съд по социалноосигурителни спорове. Върховният съд на Република Словения се произнася по жалби и преразглежда решенията на Апелативния съд по трудовоправни и социалноосигурителни спорове.

Седалището на Апелативния съд по трудовоправни и социалноосигурителни спорове се намира в Любляна.

Апелативният съд по трудовоправни и социалноосигурителни спорове постановява решения в тричленен съдийски състав.

Административен съд на Република Словения (*Upravno sodišče Republike Slovenije*)

Административният съд на Република Словения е компетентен да се произнася по административни спорове по реда и условията на Закона за административните спорове.

При решаването на административни спорове се осигурява защитата на правата и законните интереси на физически лица и организации във връзка с решенията и действията на държавни органи, местни общински органи и носители на публична власт в съответствие със закона.

По административен спор съдът се:

произнася по законосъобразността на окончателни административни актове, които засягат законните интереси на ищеца;

произнася по законосъобразността на индивидуални актове и действия, които засягат човешките права и основните свободи на дадено лице, освен ако не е предвидено друго съдебно производство по общия ред;

произнася по законосъобразността на актовете, приемани от държавни органи, местни общински органи и носители на публична власт, издадени под формата на постановление, в случаите когато те уреждат индивидуални отношения.

Административният съд на Република Словения решава административни спорове като първа инстанция. Върховният съд на Република Словения обаче се произнася по жалби и преразглежда първоинстанционни решения по административни спорове.

Седалището на Административния съд на Република Словения се намира в Любляна.

Административният съд постановява решения **по седалището си** и в следните **външни отделения**:

отделението в Селие за района, обхванат от Апелативния съд на Селие;

отделението в Нова Горица за районите, обхванати от Апелативния съд на Копер;

отделението в Марибор за района, обхванат от Апелативния съд на Марибор.

Решението кое от външните му отделения да бъде използвано за разглеждане на делото се взема с оглед местожителството или седалището на ищеца.

Ако ищецът няма местожителство или седалище в Република Словения, Административният съд разглежда делото в отделението в района, където е издаден оспорвания административен акт.

Административният съд постановява решения в тричленен съдийски състав, освен в предвидените от закона случаи, по които се произнася едноличен съдийски състав.

Върховният съд се произнася по жалби и преразглежда решенията в тричленен съдийски състави, а по спорове за компетентност съдът се произнася в тричленен или петчленен съдийски състав.

Бази данни с правна информация

Повече информация за съдилищата в Словения може да намерите на [☞ официалния уебсайт на Върховния съд на Република Словения](#).

Връзки по темата

Съдебни органи

Последна актуализация: 02/11/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици вече са преведени.

Специализирани съдилища - Словакия

Настоящият раздел предоставя информация за организацията на специализираните съдилища в Словакия.

Административни съдилища

Административноправните въпроси са основно от компетенцията на **окръжните съдилища (*krajský súd*)** и на **Върховния съд на Словашката република (*Najvyšší súd Slovenskej republiky*)**.

Словашката република няма отделна система на административни съдилища, а съществуват самостоятелни **отделения** от административни съдии.

Специализирани съдилища

Конституционен съд

[☞ Конституционният съд на Словашката република \(*Ústavný súd Slovenskej republiky*\)](#) е независим съдебен орган, чието пълномощие е да се произнася по въпросите за [☞ конституционността](#) на законите.

Седалището на Конституционния съд е в Кошице на адрес: Košice, Hlavná 110, Košice 042 65, с още една служба на Конституционния съд на Словашката република в Братислава, на адрес: Župné námestie 12.

Компетенции

В съответствие с Конституцията на Словашката република, Конституционният съд се произнася по въпроси относно:

съответствие на законите с Конституцията, с конституционния закон и с международните договори, за които Националният съвет на Словашката република е изразил своето съгласие и които са били ратифицирани и обнародвани по правно установения ред;

съответствие на правителствените постановления и правни норми с общо действие на министерства и други централни държавни органи с Конституцията, с конституционните закони и с международните договори, за които Националният съвет на Словашката република е изразил своето съгласие и които са били ратифицирани и обнародвани по правно установения ред;

съответствие на нормативните актове с общо действие с Конституцията (член 68), конституционните закони и с международните договори, за които Националният съвет на Словашката република е изразил своето съгласие и които са били ратифицирани и обнародвани по правно установения ред — освен ако не се изисква да се произнесе друг съд;

съответствие на правните норми с общо действие, издадени от органи на местната администрация и органите на местното самоуправление (съгласно член 71, параграф 2), с Конституцията, конституционните закони и международните договори, обнародвани по правно установения ред;

съответствие на правителствените постановления и правни норми с общо действие на министерства и други централни държавни органи, с Конституцията, конституционните закони, с международните договори, обнародвани по правно установения ред и с други закони – освен ако не се изисква да се произнесе друг съд.

Конституционният съд също така трябва:

- да се произнася относно съответствието на сключени международни договори, за които е необходимо и съгласието на Националния съвет на Словашката република и съответствието с Конституцията и/или конституционния закон;
- да се произнася относно съответствието на предмета на референдум, свикан в отговор на петиция на граждани или резолюция на Националния съвет на Словашката република (съгласно член 95, параграф 1), с Конституцията и/или конституционен закон;
- да се произнася по споровете за компетентност между централните държавни органи, освен когато по закон е установено по такива спорове да се произнася друг държавен орган;
- да се произнася по жалби, внесени от физически или юридически лица, пледиращи за нарушения на техните основни човешки права или свободи съгласно международен договор, ратифициран от Словашката република и обнародван по правно установения ред — освен когато друг съд трябва да се произнесе относно защитата на тези права и свободи;
- да се произнася по жалби, внесени от органи на териториалното местно самоуправление срещу противоконституционността или незаконността на решения или действия по въпроси относно самоуправлението — освен когато друг съд трябва да се произнесе относно тяхната защита;
- да тълкува Конституцията или конституционния закон при спорни въпроси;
- да се произнесе по жалби, внесени срещу решение за потвърждение или отхвърляне на мандата на член на парламента;
- да се произнася дали изборите (за президент на Словашката република, за Национален съвет и за органи на местното самоуправление) са проведени в съответствие с Конституцията и други приложими закони;
- да се произнася по жалби, внесени срещу резултат от референдум или резултат от плебисцит относно остстраняване на Президента на Словашката република;
- да се произнася дали решение за разпускане на политическа партия или движение или за прекратяване на политическите и/му действия е в съответствие с конституционните и други закони;
- да се произнася по дело, заведено от Националния съвет срещу Президента на Словашката република за преднамерено нарушаване на Конституцията или държавна измяна;
- да се произнася дали решение за обявяване на извънредно положение или бедствено положение и други свързани с него решения са били издадени в съответствие с Конституцията и/или конституционен закон.

Състав на съда

Конституционният съд се състои от **13 съдии**.

Съдиите на Конституционния съд се назначават от президента на Словашката република за мандат от 12 години по предложение от Националния съвет на Словашката република. Националният съвет трябва да номинира двойно по-голям брой кандидати от броя на съдиите, които ще бъдат назначени от президента.

Друга относима информация

Решенията на Конституционния съд трябва да се вземат от **3-членен съдийски състав** (колегия) или на **пленарно заседание**.

Решенията на Конституционния съд са окончателни: тоест, неговите решения не подлежат на обжалване.

Конституционния съд може да образува производство при получаване на **иск**, подаден от:

поне една пета от всички членове на парламента,

Президента на Словашката република,

правителството на Словашката република,

съд,

Главния прокурор (generálny prokurátor),

всеки, който има правото да бъде изслушан в съда, съгласно предвиденото в член 127 (жалби от физически и юридически лица) и член 127, буква

а) (жалби от органи на териториалното самоуправление),

Върховната Сметна палата на Словашката република (Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky) в случаите, предвидени в член 126, параграф 2 (относно наличието или липсата на контролни правомощия на Върховната Сметна палата),

Омбудсмана по въпроси, свързани с конституционността на законодателството по член 125, параграф 1 (относно въпроса дали предмета на референдум, свикан по искане на гражданите или решение на Националния съвет на Словашката република, съответства на Конституцията и/или конституционен закон), когато по-нататъшното прилагане на това законодателство може да застраши основните права на или свободи или правата на човека и основните свободи, произтичащи от международен договор, ратифициран от Словашката република и обнародвана по по предписания от закона ред..

Бази данни с правна информация

 Уебсайтът на Конституционния съд на Словашката република предоставя безплатен достъп до:

решения на съда,

доклади от съдебни решения и постановления,

изявления за пресата,

международни дейности,

информация за съда.

Специализиран наказателен съд

Специализираният наказателен съд на Словашката република (*Špecializovaný trestný súd*) в Пезинок беше създаден през 2009 г. като замени Специалния съд. Наказателният съд се произнася по наказателни дела. Той е съд от първа инстанция, заемащ същото ниво като окръжните

съдилища. Акт № 291/2009 за специализирания наказателен съд и за изменение на съответните закони определя компетенциите и функциите на този съд.

Данни за контакт на Специализирания наказателен съд на Словашката република:

Адрес: Suvorovova č. 5/A, P.O.BOX 117, 902 01 Pezinok

Телефон: +421 33 69 031 14

Факс: +421 33 69 032 72

Компетенции

Специализираният наказателен съд е компетентен да разглежда дела във връзка със следните престъпления:

предумишлени убийства,

измами и злоупотреба с влияние във връзка с държавни поръчки и публични разпродажби на търг, съгласно член 266, параграф 3 от Наказателния кодекс,

подправяне и фалшифициране на валута и ценни книжа, съгласно член 270, параграф 4 от Наказателния кодекс,

злоупотреба с власт от страна на държавен служител, съгласно член 326, параграф 3 и член 4 от Наказателния кодекс, във връзка с правонарушения по букви б), в), г), д), е), ж), з), к) или л),

приемане на подкуп, съгласно членове 328—331 от Наказателния кодекс,

подкупване, съгласно членове 332—335 от Наказателния кодекс,

косвена корупция, съгласно член 336 от Наказателния кодекс,

подкупване във връзка с провеждане на избори, съгласно член 336а от Наказателния кодекс,

създаване, организиране или поддържане на престъпни и терористични групи,

особено тежки престъпления, извършени от престъпни и терористични групи,

престъпления против собствеността по дял IV от специалната част на Наказателния кодекс или икономически престъпления по дял V от специалната част на Наказателния кодекс, когато престъплението води до щети или неправомерни предимства, достигащи 25000 пъти малката

щета по Наказателния кодекс.

увреждане на финансовите интереси на Европейските общности,

престъпления, свързани с изброените по-горе, когато са изпълнени условията за съединени производства.

Последна актуализация: 18/03/2019

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия.

Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Моля, имайте предвид, че версията на следните езици вече са преведени.

Специализирани съдилища - Финландия

Този раздел ви предоставя информация за организацията на специализираните съдилища във Финландия.

Специализирани съдилища

Във Финландия съществуват специализирани съдилища, чиито правомощия се уреждат в отделни закони. Специализираните съдилища са създадени, за да разглеждат дела, които не могат да бъдат разглеждани от общите или административните съдилища, тъй като изискват специални експертни знания. Съставът на специализираните съдилища обикновено отразява експертните знания, отнасящи се до съответната област. Специализирани съдилища са:

Трудовоправният съд

Пазарният съд

Съдът по социално осигуряване и

Висшият съд по импийчмънт

Трудовоправен съд

Трудовоправният съд разглежда и урежда спорове съгласно предвиденото в Закона за трудовите договори, Закона за договорите на служителите на държавната администрация, Закона за договорите на служителите на общинската публична администрация и закона, уреждащ договорите на държавните служители, заемащи длъжности в Евангелската лутеранска църква. Той също така разглежда спорове, свързани с договорите на държавни служители и с колективни трудови договори на други служители/работници.

Пазарен съд

Пазарният съд разглежда въпроси, попадащи в приложното поле на Закона за защита на потребителите, Закона за омбудсмана за защита на потребителите и Закона за пазарите на ценни книжа. Той също така разглежда спорове относно пазарните и договорните условия, попадащи в обхвата на Закона за споразуменията между кредитните институции и предприемачите, както и нарушения на Закона против ограниченията на конкуренцията.

Съд по социално осигуряване

Съдът по социално осигуряване е специализиран съд по административни дела. Той е разглежда въпроси, свързани със сигурността на доходите, които попадат в областта на неговата компетентност. Той разглежда, наред с други дела, спорове, произтичащи от различни видове социално осигуряване при заболяване и злополука, както и жалби срещу решения, взети от Апелативния съвет по пенсиите, Апелативния съвет по социално осигуряване при злополука, Апелативния съвет по социално осигуряване и Апелативния съвет по безработица.

Висш съд по импийчмънт

 [Висшият съд по импийчмънт](#) е специализиран съд, който разглежда дела по обвинения, повдигнати срещу незаконосъобразно поведение на членове на финландското правителство, съдии от Върховния съд и от Върховния административен съд и някои висши държавни служители.

Висшият съд по импийчмънт се свиква само, когато това е необходимо.

Допълнителна информация

 [Уебсайтът на финландските съдилища](#) съдържа информация за съдебната система на Финландия. Той представлява универсален портал, предоставящ информация за съдилища, прокурори, съдебно-изпълнителни органи и правна помощ .

Той включва например най-новата съдебна практика на апелативните съдилища и на административните съдилища, както и връзки към уебсайтовете на всички съдилища.

Последна актуализация: 08/02/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [\[sv\]](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Специализирани съдилища - Швеция

Настоящият раздел съдържа информация относно организацията на специализираните съдилища в Швеция.

Специализирани съдилища

Създадени са няколко специални съдилища и трибунали за гледане на специфични дела и въпроси:

 Трудовият съд се занимава с трудовоправни спорове. Трудовоправните спорове са спорове в рамките на правоотношенията между работодатели и работници. Трудовият съд обикновено е първата и единствена инстанция, компетентна по трудовоправни спорове. Въпреки това някои трудовоправни спорове се гледат първо в районен съд, след което може да бъде подадена жалба в Трудовия съд като съд от втора и последна инстанция.

 Търговският съд се занимава, наред с други неща, със спорове, попадащи в приложното поле на Закона за защита на конкуренцията и Закона за пазарните практики.

 Апелативният съд с юрисдикция по патентни дела разглежда жалби срещу решенията на Службата на Швеция за издаване на патенти и регистрация във връзка с патенти, търговски марки, дизайни и т.н. Жалбите срещу решенията на този съд се подават пред **Върховния административен съд (Högsta förvaltningsdomstolen).**

Съдилищата, компетентни по дела относно поземлената собственост и околната среда (Mark- och miljöödomstolar), разглеждат дела и въпроси, отнасящи се до разрешителни за експлоатация на водни съоръжения и дейности, които могат да бъдат опасни за околната среда, въпроси, свързани със здравеопазването, опазването на природата, събирането на отпадъци, замърсените райони и опасните отпадъци, вреди, свързани с околната среда, както и въпроси относно обезщетявания и такива, свързани с разрешителни за строеж, разрушителни работи или значителни изменения на земя, която е публична собственост (*marklov*), съгласно Закона за планирането и строителството, отдаването под наем на обекти, обжалване по въпроси, свързани с планирането, парцелирането на земя, сервитутни права и отчуждаване на собственост. Има пет съдилища, компетентни по дела относно поземлената собственост и околната среда, като те са специализирани съдилища към районните съдилища в Наска, Vänersborg, Växjö, Umeå и Östersund. Жалби срещу решенията и определенията на тези специализирани съдилища могат да се подават пред Апелативния съд по дела относно поземлената собственост и околната среда, който е част от Апелативния съд на Svea. Жалби срещу решенията на Апелативния съд по дела относно поземлената собственост и околната среда могат да се подават пред Върховния съд (*Högsta domstolen*).

Морските съдилища (Sjörättsdomstolar) разглеждат дела, попадащи в обхвата на шведския Морски кодекс (1994:1009). Има седем морски съдилища, като те са част от районните съдилища в Luleå, Sundsvall, Стокхолм, Калмар, Малмьо, Гьотеборг и Карлслад.

Дела, попадащи в обхвата на **Шведския кодекс за мореплаването**, се разглеждат от седем районни съдилища, които са специални съдилища с юрисдикция по въпросите на мореплаването.

Те са специализирани съдилища и са част от административните съдилища в Малмьо, Гьотеборг и Стокхолм. Жалби срещу решенията и определенията на съдилищата с юрисдикция по въпросите на миграцията могат да се подават пред Апелативния съд по въпросите на миграцията, който е част от Административния съд на Стокхолм.

Някои видове спорове, свързани с наеми, жилищно коопериране и аренда се разглеждат от окръжните съдилища, компетентни по въпроси в областта на наемите и арендните отношения. Това са **квасисъдебни органи**, които имат подобни правомощия като съдилищата.

Други специализирани съдилища

В Швеция няма конституционен съд или подобен по функция орган.

Последна актуализация: 19/06/2012

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [\[en\]](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Специализирани съдилища - Англия и Уелс

Настоящата страница ви предоставя информация за някои от специализираните съдилища в Англия и Уелс, включително и за трибуналите.

Административни съдилища

Последните промени в Обединеното кралство доведоха до създаването на нова единна система за трибуналите. Подробна информация относно трибуналите може да бъде намерена на уебсайта на **Съдебната служба на Нейно величество (Her Majesty's Courts and Tribunals Service).**

Трибунал от първа инстанция

Трибуналят от първа инстанция представлява съд с обща компетентност. Неговата основна функция е разглеждането на жалби срещу решения на правителството в области, попадащи в компетентността на трибунала. За някои цели, трибуналят притежава компетентност на цялата територия на Обединеното кралство. Трибуналят от първа инстанция е разделен на шест камари:

Камара по спорове във връзка със социални обезщетения (The Social Entitlement Chamber)

Камара по спорове във връзка със здравеопазването, образованието и социалната помощ (The Health Education and Social Care Chamber)

Камара по спорове във връзка с военни пенсии и компенсации за въоръжените сили (The War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber)

Камара по данъчни спорове (The Tax Chamber)

Обща регулаторна камара (General Regulatory Chamber)

Камера по спорове във връзка с убежището и имиграцията (Immigration and Asylum Chamber)

Планира се създаването на седма Камера по спорове във връзка с поземлената собственост и жилищата (Land Property and Housing Chamber).

Трибунал от по-горна инстанция

Трибуналят от по-горна инстанция е създаден, за да разглежда жалби срещу решения на трибунала от първа инстанция. Той е компетентен на цялата територия на Обединеното кралство и също е разделен на камари. Трибуналят също така има правомощия да разглежда съдебни производства по преразглеждане, които са му прехвърлени от Висшия съд. Понастоящем съществуват четири камари, които са:

Камера по обжалване на административни спорове (The Administrative Appeals Chamber)

Камера по поземлени спорове (The Lands Chamber)

Данъчна и финансова камера (The Tax and Chancery Chamber)

Камера за въпроси, свързани с убежището и имиграцията (Immigration and Asylum Chamber)

Трибунали и апелативни трибунали по трудови спорове

Трибуналят по трудови спорове и апелативният трибунал по трудови спорове съществуват отделно от трибуналите от първа и по-горна инстанция, въпреки че съществуват близки връзки между тях.

Общо взето, съществува тенденция процедурата в трибуналите да бъде по-малко официална, отколкото в другите съдилища. Членовете на трибуналите могат да включват лица, които не са специалисти в областта на правото или вещи лица като лекари, и непрофесионалисти, въпреки че председателят почти винаги е лице, притежаващо необходимия правен ценз.

В Англия и Уелс работата на Административния съд включва компетентност по административно право на територията на цяла Англия и Уелс, както и компетентност за надзорна дейност над всички съдилища и трибунали от по-ниска инстанция.

Специализирани съдилища

В Англия и Уелс съществуват редица специализирани съдилища:

В Съдилищата на съдебните лекари (Coroners' Courts), съдебният лекар (понякога заедно със съдебни заседатели) разследва причините за настъпването на жестока, противоестествена и подозрителна смърт, както и при настъпване на внезапна смърт, когато причината за настъпване на смъртта не е известна.

Съд за настояничество и попечителство (Court of Protection) взима решения във връзка с имотите и вещите, здравната осигуровка и личното благосъстояние на възрастни (както и на деца в единични случаи), които са недееспособни. Съдът също така има правомощия да взима решения за това дали някой е дееспособен да вземе конкретно решение. Това е съд, в който всички производства се записват и който може да установява прецеденти.

Във **Военните съдилища (Courts Martial)** се завеждат дела, предмет на военното право, срещу членове на въоръжените сили.

В **Църковните съдилища (Ecclesiastical Courts)** се взимат решения по дела, свързани с Църквата на Англия, както и с църковното право.

Полезни връзки

[📄 Съдебната служба на Нейно величество \(Her Majesty's Courts and Tribunals Service\)](#)

Последна актуализация: 30/11/2016

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Специализирани съдилища - Северна Ирландия

Настоящият раздел предоставя информация за съдилищата, на които Съдебната служба на Северна Ирландия (Northern Ireland Courts and Tribunals Service) оказва административна подкрепа.

Министерството на правосъдието отговаря за администрирането на няколко от трибуналите на Северна Ирландия. На практика тази функция се изпълнява от Съдебната служба на Северна Ирландия (*Northern Ireland Courts and Tribunals Service – NICTS*), която е изпълнителна агенция към министерството.

По закон министерството носи отговорност за следните трибунали:

Трибунал за разглеждане на жалби срещу решения във връзка с предоставянето на грижи (*Care Tribunal*);

Трибунал по въпросите на благотворителността (*Charity Tribunal*);

Апелативен състав за Северна Ирландия по спорове за обезщетяване на жертвите на престъпления (*Criminal Injuries Compensation Appeals Panel for Northern Ireland*);

Трибунал по поземлени спорове (*Lands Tribunal*);

Трибунал за преразглеждане на състоянието на лица, страдащи от психични заболявания (*Mental Health Review Tribunal*);

Трибунал за разглеждане на жалби срещу решения във връзка със здравето и безопасността (*Northern Ireland Health and Safety Tribunal*);

Трибунал за нарушения при движение по пътищата, компетентен за Северна Ирландия (*Northern Ireland Traffic Penalty Tribunal*);

Трибунал за разглеждане на жалби срещу оценки на недвижими имоти (*Northern Ireland Valuation Tribunal*);

Комисари в областта на социалната сигурност и комисари по въпросите, касаещи подпомагането за деца (*Social Security Commissioners and Child Support Commissioners*);

Трибунал за разглеждане на жалби относно специални образователни потребности и инвалидност (*Special Educational Needs and Disability Tribunal*);

Трибунал по Приложение 11 към Заповедта от 1972 г. относно здравеопазването и персоналните социални услуги (за Северна Ирландия) (*Tribunal under Schedule 11 to the Health and Personal Social Services (Northern Ireland) Order 1972*).

През април 2010 г. Министерството на правосъдието пое също така административната отговорност за Службата по жалбите (*Appeals Service*) и Състава за разглеждане на спорове във връзка с оценките на наеми (*Rent Assessment Panel*), като управлението на тези органи се осъществява съгласно споразумение за предоставяне на услуги, сключено с Министерството на общностите. Като част от програмата за реформа на съдилищата е планирано въпросните два органа да бъдат нормативно прехвърлени към Министерството на правосъдието.

Съдебната служба на Северна Ирландия предоставя също така — съгласно споразумение за предоставяне на услуги — административна помощ на трибунали с компетентност на територията на цялото Обединено кралство, които заседават в Северна Ирландия, включително отделение „Данъчни спорове“ (*Tax Chamber*), отделение „Имиграция и убежище“ (*Immigration and Asylum Chamber*) и звеното с юрисдикция по спорове относно правата на информация към отделение „Общи правни въпроси“, които са част от трибунала от първа инстанция (*First-tier Tribunal*) и отделение „Административни жалби“ на Трибунала от по-горна инстанция (*Administrative Appeals Chamber of the Upper Tribunal*).

Допълнителна информация за работата на трибуналите, чието администриране се осъществява от Съдебната служба на Северна Ирландия, включително данни за контакт за всеки от тях, може да се намери на уебсайта на [Съдебната служба на Северна Ирландия](#).

Връзки по темата

[Съдебна служба на Северна Ирландия](#)

Последна актуализация: 10/07/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Специализирани съдилища - Шотландия

Настоящата страница съдържа описание на някои от специализираните съдилища в Шотландия.

Административни съдилища

Промените, въведени от 2007 г. насам в Обединеното кралство, доведоха до развитието на нова единна система за трибуналите. Новата система е все още в процес на развитие. Можете да намерите информация на уебсайта на [Службата за трибуналите \(Tribunals Service\)](#). В Шотландия съществуват също така поредица трибунали, които се занимават с дела по въпроси, компетентността по които им е била предоставена от Лондон. В момента тече процес на реформи, който цели да обедини тяхното ръководство и да опрости структурата им.

Трибунал от първа инстанция (First-tier tribunal) на Обединеното кралство

Трибуналят от първа инстанция на Обединеното кралство представлява трибунал с обща юрисдикция, чиято основна функция е да се произнася по жалби срещу решения на правителството в области, попадащи в юрисдикцията на трибунала. За постигането на определени цели трибуналят притежава юрисдикция на цялата територия на Обединеното кралство, включително и в Шотландия. Трибуналят от първа инстанция е разделен на четири палати, като към него се добавят допълнителни отделения с разширяването на юрисдикцията му. Съществуващите в момента четири палати са:

Палата по спорове във връзка със социални обезщетения (Social Entitlement Chamber)

Палата по спорове във връзка със здравеопазването, образованието и социалните помощи (The Health, Education and Social Care Chamber)

Палата по спорове във връзка с военните пенсии и компенсациите за въоръжените сили (The War Pensions and Armed Forces Compensation Chamber)

Палата по данъчни спорове (tax chamber)

Трибунал от по-горна инстанция (Upper tribunal) на Обединеното кралство

Трибуналят от по-горна инстанция на Обединеното кралство е бил създаден, за да се произнася по жалби от и за изпълнение на решения на трибунала от първа инстанция. Той е компетентен за цялата територия на Обединеното кралство и също е разделен на палати. Трибуналят също така има правомощията да осъществява съдебен контрол по решения или действия, които не могат да бъдат обжалвани.

Трибунали на Шотландия

В Шотландия съществуват около 20 самостоятелни, законово определени трибунали, които са създадени, за да разглеждат жалби срещу широк кръг решения на правителството и държавните органи, взети по делегирани от Лондон правомощия на шотландския парламент и правителство. Всеки трибунал се ръководи от отделен председател и разполага с различни изпълнителни правомощия. Компетентността покрива различни въпроси – от жалби срещу глоби за неправилно паркиране до принудителното лечение и запрещение на пациенти със сериозни психиатрични заболявания.

Жалбите срещу решенията на трибуналите в Шотландия се разглеждат от гражданските съдилища в Шотландия и могат да бъдат поставени пред председателя на Шерифския съд (Sheriffs Principle) и Върховния граждански съд на Шотландия (Court of Session).

Реформа на трибуналите в Шотландия

Шотландското правителство започна реформа на системата на трибуналите в Шотландия. Според закон, който трябва да бъде приет през пролетта на 2013 г., най-висшият съдия на Шотландия – председателят на Върховния граждански съд (Lord President) ще поеме ръководството на обединен шотландски трибунал, който ще се състои от отделение от първа и отделение от втора инстанция подобно на модела, съществуващ в Обединеното кралство, описан по-горе. Отделението от втора инстанция ще разглежда повечето жалби срещу решенията на отделението от първа инстанция, като отнеме тази компетентност от останалите съдилища.

Процес в трибуналите

Като цяло процедурата в трибуналите в Шотландия и Обединеното кралство обикновено е по-опростена отколкото в другите съдилища. Членовете на трибуналите могат да бъдат специалисти или експерти без юридическо образование, например доктори и непрофесионалисти, въпреки че председателстващият е почти винаги с юридическа квалификация.

Административно-правните въпроси (съдебен контрол) в Шотландия се разглеждат от **Върховният граждански съд на Шотландия (Court of Session)**

. [Поземленият трибунал на Шотландия \(Lands Tribunal for Scotland\)](#) разглежда въпроси, свързани с освобождаване от или изменение на задължения относно поземлена собственост и въпроси, свързани с обезщетения за принудително отчуждаване.

Специализирани съдилища

В Шотландия, когато дадено дело (гражданско или наказателно) породи конституционни въпроси, произтичащи от споразуменията за делегиране на права в Обединеното кралство (например въпроси, свързани с човешки права), то може да бъде отнесено пред Върховния съд на Обединеното кралство (Supreme Court of the United Kingdom).

Други съдилища са:

Съдът на лорд Лайън (Court of the Lord Lyon) — който разглежда въпроси, свързани с хералдиката

[Поземлен съд на Шотландия \(Scottish Land Court\)](#) — който урежда спорове между наемодатели и наематели.

Връзки по темата

[Служба за трибуналите \(Tribunals Service\)](#), [Поземлен трибунал на Шотландия \(Lands Tribunal for Scotland\)](#), Съдът на лорд Лайън (Court of the Lord Lyon), [Поземлен съд на Шотландия \(Scottish Land Court\)](#), трибунали на Шотландия

Последна актуализация: 06/02/2018

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.